

2010 m. balandžio 16 d., penktadienis

Nr. 14-15 (890-891) | Kaina 2,50 Lt

Dailė | Muzika | Teatras | Kinas | Fotografija

Brangūs skaitytojai,

Šį mėnesį dar galite adresuoti 2 proc. savo pajamų mokesčio mūsų savaitraščiu, už ką būtume Jums nepaprastai dėkingi. Pildydam i Valstybinės mokesčių inspekcijos formą FR0512, adresuokite ją taip:

VšĮ „Meno dienos“, įm. kodas 300007987,
sask. Nr. LT247044060003988597,
Bernardinų g. 10-8, LT-01124 Vilnius

Formą galite gauti Mokesčių inspekcijos skyriuje, apsilankę mūsų redakcijoje arba užpildyti ją internete (mokesčių inspekcijos tinklalapio www.vmi.lt nuorodoje „Formos“ įrašykite FR0512 ir užpildykite PDF formato blanką).

Kitas spausdintas „7 meno dienų“ numeris pasirodys balandžio 30 d.

3*Gintaro Varno triumfas Bratislavoje***5***Nauji filmai: „Le Concert“*

Nijolė Vilutienė. „Kelionė“. 1977 m.

6*Vilučių šeimos grafika***8***Du moterų kino festivaliai*

B. Kitowskis nuotrauka

Pabudimas

Katynės tragedijos aukoms atminti

Kun. Adam Boniecki

„Suvokėme, kad bendrą mūsų likimą ir artumą tarp mūsų, tikinčiųjų ir netikinčiųjų, skirtingų politinių grupių ir skirtingų pažiūrų žmonių, sujungia gyvenimo trapumas“, – šie žodžiai – pirmoji kunigo Adomo Bonieckio, lenkų katalikų intelektualų savaitraščio „Tygodnik Powszechny“ vyriausiojo redaktoriaus, reakcija į šeštadienį netoli Katynės įvykusią tragediją.

Tragiška katastrofa netoli Smolensko išlaivino laviną žodžių – televizijoje, radijuje, laikraščiuose. Nes mirtis verčia tylėti, bet kartu ir kalbėti. Išgyvendamas tokį sukrėtimą kaip šis, žmogus nenori būti vienas. Jis griebia kitu žmonių žodžius, žmonių, kurie tai išgyvena taip pat kaip jis, kalba apie tą išgyvenimą, kad neneštų sunkios naštos vienas pats. Todėl tokiomis akimirkomis ieškome kitų. Nesibaigiant piligrimystė prie Prezidento rūmų Varšuvoje, prie Vavelio, prie kitų panašių vietų; gėlės, žvakės, žuvusiųjų fotografijos, maldos ir giesmės – bejegiskumas

prieš tai, ką reikia priimti kaip nebesugržinamą. Priimti mirtį. Ne tikėtā, ateinančią kaip vagis. Juk pasakyta: „Todėl ir jūs būkite pasirengę, nes ateis akimirka, kurios nenuuspėsite...“ Bet kas yra pasirengęs, kai ta akimirka iš tikrujų ateina artimiesiems? Ypač dabar, kai mirtis vis labiau traukiasi iš regejimo lauko. Gyvename civilizacijoje, kurioje dominuoja sėkmė, gražus kūnas, sveikata ir gyvenimas.

Ir staiga iš oro uosto netoli Smolensko pasigirdo persmelkiantis ir įtikinantis perspėjimas: *memento mori* – atmink, kad ir tu mirsi.

Daug bejegiskų, širdingų, nuoširdžių žodžių... Tarp ju ir išmintingi, nešantys šviesą žodžiai. Būtent tokius per gedulingas mišias Varšuvos katedroje pasakė arkivyskupas Kazimierzas Nyczas.

„Skrido kartu, petys prie peties, viena kryptimi, kad pagerbtų Katyńės kareivius. Lipdami į lėktuvą, nežinojo, kad žvakės, kurios turėjo liepsnoti žudynių vete, degs jų atminimui. Ta tragedija, – sakė Varšuvos arkivyskupas, – rodo, koks bendras yra mūsų likimas, kaip mus, tikinčius ir netikinčius, esan-

čius vienoje ir kitoje barikados pusėse, pasauliečius ir dvasininkus, susijungia gyvenimo trapumas. Tikiu, kad šios dienos tragiskas įvykis, nacionalinės laidotuvės, nuolankiai tai liginiant su Popiežiaus mirtimi ir laidotuvėmis, suartins mus, lenkus, padės žiūrėti viena kryptimi ne tik artimiausiomis nacionalinio gedulo dienomis, bet ir mėnesius, metus, rūpinantis Lenkija, bendru Tėvynės gériu.“

Gal tokio sukrėtimo reikėjo, kad suvoktume, jog mūsų bendro likimo ir artumo pagrindas ir yra visų mūsų gyvenimo trapumas? Nepaisydamas skepticizmo išminčių, žmonijos istorijos žinovų, netikinčių, kad šis sukrėtimas nors kiek pakelis mūsų politinių kovų stilų, tikiu, kad pėdsakas liks, kad jau nebegalėsime grižti prie negarbingo užsispypusio žiaurumo, kuris buvo iki balandžio 10-osios. Tas sukrėtimas apima ir gėdą už paskubomis išsakyta nuomonę, už skelbiamus žiaurius vertinimus, už ītarinėjimus niekingomis paskatomis. Žinoma, tai nereiškia, kad turi keistis pasi-

NUKELTA | 4 PSL.

Pagaliau opera omnia

Visa Čiurlionio fortepijoninė kūryba

Dario Martinelli

Gyvendamas Suomijoje ir tapęs lietuvių vyru, šalia daugelio kitų dalykų supratava, kaip demografiškai mažos šalys (...nors esam pasaulytik trys milijonai...) trakuoja savo reprezentaciškiausias kultūros asmenybes. Nors jų esama mažiau nei prancūzų ar italių, jų pasiekiamas entuziastingo sakralumo statusas yra nepalyginti intensyvesnis ir proporciniagai pranašesnis už didelių šalių dėmesį savo garbinamiesiems.

Patyriau, ką ir *kiek* Suomijai reiškia Sibelius. Vis labiau pradedu suprasti, ką Lietuvai reiškia Čiurlionis. Kartais tie supratimo keliai – ne patys lengviausi: pamenu, prieš keletą metų, nuvežtas iš Čiurlionio muziejų Kaune, drėsau pareišksti, kad jis idomesnis kaip kompozitorius. Tai buvo vienas iš tų atvejų, kai būtų buvę gudriau patylėti. Dar vis neįšiaiškinau, ar lietuviams Čiurlionis svarbesnis kaip dailininkas, o gal nusidėjau tuo, kad *nusprendžiau pasirinkti vieną iš dviejų* (taip, kaip Italui nedera rinktis tarp Leonardo dailininko ir Leonardo mokslininko). Bet kuriuo atveju, mano pašnekovas sureagavo taip, tarsi būčiau pareiškės, kad Sabonui geriau sekasi gaminti langus, nei žaisti krepšini.

Nemanydamas, kad mano nuomonė reikšminga, bet dar kartą praleisdamas progą patylėti, turiu pasakyti, kad Čiurlionio muzika apskritai yra žemiškesnė ir mažiau *transcendentinė* nei jo paveikslai ir tai tokiam žmogui kaip aš, kuris dvasinėmuo nelaiku savo stiprybę, yra neabejotinas pliusas. Be to, nors ir akivaizdu, kad abiejose jo raiškos srityse netrūksta nei talento, nei vaizduotės, kalbant apie meistrystę, man jo muzikiniai kūriniai atrodo kompetentingesni.

Kad ir kaip ten būtų, nekyla abejonių, kad Čiurlionio muzika, *bent* muzika, tikrai užtarnavo Lietuvos jam suteiktą nacionalinio simbolio statusą. Todėl penkių kompaktinių plokštelių rinkinys, kuriamo pirmą kartą išrašyti visi jo fortepijoniniai kūriniai (kai kurie jų dar niekada ligi tol nebuvu išrašyti), yra istorinis ykvys.

Taigi buvau laimingas galėdamas kovo 23-ąją būti šio leidinio pristatyyme stilingoje Vilniaus paveikslų galerijos aplinkoje. Renginį vedė muzikologas ir Čiurlionio specialistas Darius Kučinskas ir pianistas bei Čiurlionio proanukis Rokas Zubovas – abu visiškai laisvai besiaučiantys dvikalbeje, tuo suprasime kodėl, tarptautinio vakaro aplinkoje (nepaliopiai galvojės, kad Italijoje vienintelis renginys, kuriamo daugiau kaip vieną vakaro vedėjas bet kuriuo metu galėtų lengvai peršokti iš Italijos į anglų kalbą, tikriausiai būtų vertėjy mokyklos abiturientyliu).

Iš tiesų „Visi Mikalojaus Konstantino Čiurlionio fortepijoniniai kūriniai“ – tai vokiečių išrašų kompanijos „Celestial Harmonies“ leidinys, kuris išvydo pasauli po dešimt metų trukusio brandinimo, neapsi-

ėjusio be sudėtingų ir tragiskų momentų. Prodiuseris Eckartas Rahnas, vienas iš vakaro svečių, tikėjo šiuo projektu nuo pat pradžių, jis taip buvo ir viso proceso (kurio sėkmę stipriai nulémė kelij Vokiečijos radijo stočių parama) katalizatorius. Šiam pianistiniam iššūkiui – išgroti visą Čiurlionio kūrybą fortepijonui – buvo pasirinktas jaunas vokiečių pianistas Nikolausas Lahusenas, kuriam, Rahno žodžiais tariant, „buvo nesvetima romantinė pasaulėjauta, gaubiamai paslapties ir dvasingumo auros, drauge ir tam tikras tvarką mėgstančio žmogaus racionalumas – retas charakteris ir talento derinys“.

Pirma kompaktinė plokštélė, pa-sirodžiusi 2000 metais, sulaukė kritikų pripažinimo, jis lydėjo ir likušias keturias. Išleidus trečią plokštélę išykiui pasisuko dramatiška linke: 2005 metais 44-eriu metų Lahusenas netikėtai mirė, palikdamas projektą be pagrindinės varomosios jėgos. Po tam tikro visiškai suprantamos nežinios laikotarpio Rahnas vis dėlto nutarė šį darbą užbaigti. Svarbiausią vaidmenį čia suvaldino Christine Lahusen – Nikolauso našlė (taip pat antradienio vakaro viešinė), iškiniusi prodiuserį, kad jos

vyras būtų norėjęs pamatyti užduotį išykdyta.

Tada į procesą buvo įtraukta daugiau veikėjų iš Lietuvos. Aktyviai koordinuoti veiksmus émési Darius Kučinskas, pasiūlęs Roką Zubovą kaip idealiai tinkleto Lahuseno darbo tūsai. Taigi dvi paskutines plokštèles išraše Čiurlionio proanukis, émésis šio isipareigojimo su pagirtiniu kuklumu, šventai sekdamas Lahuseno pradine koncepcija ir sudaryta Čiurlionio kūriniai seka. Perklausęs visas penkias plokštèles turiu pasakyti, kad Lahuseno grojimas taip grakščiai persileja į Zubovo skambinimą, kad né vienam nemetamas „išilpnio“ projekto dēmens šešelis.

Tas pats šiaurėtikas kulkumas (atmečtas tuo rimtu, ramiu formatum, kuriuo aš nuoširdžiai žaviuosiu) buvo juntamas rinkinio pristatyme antradienio vakarą. Renginys virto pagarbos vakaru *abiem* – Čiurlioniu ir Lahusenu, gal net su pasaruoju avansenoje. Kūrinius iš rinkinio gyvai atliko Zubovas, o Lahuseno interpretacijos skambėjo iš išrašo – tai buvo turbūt labiausiai jaudinanti vakaro dalis.

Šiam renginiui atliekamus kūrinius Zubovas pasirinko kruopščiai ir labai konceptualiai – šis konceptualumas atitinka Lahuseno programos planavimą kompaktinėms plokštélėms. Vakaro pradžioje, pirmoje savo pasirodymo dalyje, jis pa-skambino šiltą dedikaciją savo kolegai ir draugui (tardamas įangos žodį anglų ir lietuvių kalbomis jis nesugebėjo nuslepsti susijaudinimo) – „Muzikinį momentą“ fis-moll, kurio prasideda ketvirtoji rinkinio plokštélė (pirmas Zubovo išgrotas kūrinys): perėjimas nuo vieno pianisto prie kito – tarsi simbolinis atsisveikinimas su Lahusenu.

Kita pjesė, Mazurka G-dur, pa-sirinkta dėl to, kad tai vienas iš

Čiurlionio dingusiu kūriniu, kurį septintame dešimtmetyje, paprašyta Vytauto Landsbergio, „iš atminties rekonstrav“ Čiurlionio draugė Viktorija Hempliova. Pirmą savo muzikinio pasirodymo dalyj Zubovas baigė valsу F-dur „Lokio riaumojimas“. Anot pianisto, Čiurlionio draugai ji vadino „lietuvišku lokiu“, todėl šis valsas galėjo būti kompozitoriaus autošaržas.

Po pirmos muzikinės vakaro dalių sekė Kučinsko, Rahno ir itin jaudinantis Christine Lahusen pa-sakojimai apie projektą. Renginio pabaigai Zubovas parinko septynių pjesių girlandą – virtualią kelionę laiku nuo 1903 iki 1909 metų, kai Čiurlionis buvo įsitraukęs į tapybą: skambėjo Preludas A-dur (1903), variacijos „Sefaa Esec“ (1904), „Lakštingala“ (1905), Ekspruntas, dedikuotas Bronislawai Wolman (1906), Preludas a-moll (1907), II ir III dalys iš mažų peizažų ciklo „Jūra“ (1908) ir Preludas G-dur (1909). Šis atidus pasirinkimas ta-po visos Čiurlionio kūrybos sinekdocha. O jo kūrybinis palikimas – neįprastai ambivalentiškas: viena vertus, Čiurlionis tarsi manieringai atsigržta į praetij (čia reikia paminti dažnai jam priskiriamus Schumann, Chopino ar kitų velyvujų romantikų atspindžius), kita vertus – žvelgia į ateitį (dodekafonijos nu-jauta variacijose „Sefaa Esec“), labai mažai dėmesio skirdamas tam, kas lieka tarp praeities ir ateities. Taip garbinta vakardienos nostalgija sujungiamā su poreikiu žvilgčioti į rytojų, tarsi šiandiena – „dabaratis“ – jis būtų dominuši mažiausiai, gal dėl to, kad *joje* ir *su ja* jis taip nesmagiai jautėsi.

Jo eklektišumas, fantazija, si-nestezija ir rafinuotas skonis nepaliela abejonių, ką ir kaip stipriai Čiurlionis reiškia Lietuvai.

P. LILEIKIO NUOTR.

Kronika

Fryderyko Chopino 200-osioms metinėms

Balandžio 8 d. Vilniaus paveikslų galerijoje surengtoje spaudos konferencijoje buvo pristatyta kompozitoriaus Fryderyko Chopino 200-osioms gimimo metinėms skirtų renginių programa „Chopin 2010 – Lietuvos Respublika“. Kultūriniai renginiai – koncertai, piešinių ir fotografių parodos, edukacinė programa – vyks visus metus. Dalis šios plačios programos jau yra prasidėjusi, pirmieji renginiai visuomenėi pristatyti vasaros mėnesį.

Viena iš kertinių „Chopin 2010 – Lietuvos Respublika“ programos dalių – koncertų ciklas „Chopino salono Vilniaus paveikslų galerijoje“ prasidės balandžio pabaigoje ir tėsis iki metų pabaigos. Šiame cikle numatyti devyni koncertai, per kuriuos jaukioje, intymioje erdvėje skambės ne tik F. Chopino, bet ir jo amžininkų ar jo kūrybai įtaką dariusių kompozitorių muzika. Ši salonių koncertų idėja, gimusia pia-

nistei Šviesei Čepliauskaitėi, gavus Lenkijos instituto Vilniuje bei Lietuvos dailės muziejaus pritarimą ir palaikymą, bus sėkmingai įgyvendinta. Pradėdamas spaudos konferenciją Lietuvos dailės muziejaus direktorius Romualdas Budrys priminė, kad salonas – tai vienas iš aristokratinio meninio gyvenimo būdų, buvęs itin populiarus Vakarų Europoje. Dailės muziejaus rūmai XIX a. I pusėje taip pat buvo tokis kultūrinis salonas, todėl F. Chopinui skirtą koncertu ciklą rengiant būtent šioje erdvėje atsiveria galimybės ne tik patraukliai pristatyti jo kūrybą autentiškoje aplinkoje, bet taip pat testi gražias kultūrines tradicijas.

Iš devynių salonių koncertų Vilniaus paveikslų galerijoje šeši skirti fortepijono solo, trys – kamerinei muzikai. Be pačios Š. Čepliauskaitės, bus galima pasiklausyti japonės Masako Ezaki, išleidusios bene visus F. Chopino etiudus ir mazurkas, interpretacijų, garsaus Kazachstano pianisto Amiro Tebenikhino skambinimo, kitų svečių. At-

likėjai praėjo kruopščią atranką, ir kiekvienas jų atskleis savitą F. Chopino muzikos veidą. Visi salono koncertai nemokami.

Trumpai apžvelgdama ir pristatydama visą F. Chopino metinėms skirtą projektą Lenkijos instituto Vilniuje direktoriė Małgorzata Kasner, kalbėdama apie F. Chopiną, citavo garsiajį Cypriano Kamilio Norwidu frazę: „Kilmės – varšuvietis, širdimi – lenkas, o talentu – pasaulio pilietis“, ir pabrėžė šio kompozitoriaus pasaulietiškumą ir universalumą. Ne tik Lenkija, bet ir pasaulis mini šio kompozitoriaus gimimo metines: yra sudaryti specialūs komitetai ir programos šio pianisto ir kompozitoriaus kūrybai paminceti. Lietuvoje 2009 m. gruodžio 8 d. įkurtas Fryderyko Chopino gimimo metinių minėjimo Lietuvos garbės komitetas, kurio nariai yra garbūs visuomenės bei kultūros ir meno veikėjai, tarp jų Lenkijos Respublikos ambasadourius Lietuvos Janusz Skolimowskis, Prancūzijos Respublikos ambasadourius Lietuvos François Laumonier, Lietuvos na-

cionalinio simfoninio orkestro meno vadovas ir vyriausiasis dirigentas Juozas Domarkas, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos rektorius Eduardas Gabrys, F. Chopino draugijos direktorius Eugenijus Janutėnas, Lietuvos nacionalinės filharmonijos direktoriė Rūta Prusvičienė, kompozitorė Onutė Narbutaitė-Skirmantienė, pianistai Petras Geniušas ir Šviesė Čepliauskaitė ir kiti. Šis komitetas, kaip ir kiti pasaulioje steigiami panašūs F. Chopino gimimo metinių minėjimo garbės komitetai, yra skirtas įvairiems renginiams inicijuoti ir koordinuoti.

Ne mažiau svarbi programos dalis yra edukacinis projektas, kurį kartu su Lenkijos instituto organizuoja VŠĮ „Naujoji muzikų karta“. Šios įstaigos atstovas pianistas Kasparas Uinskis trumpai pristatė projektą programą ir tikslus. K. Uinskis pabrėžė, kad jų organizacijos tikslas skatinti jaunus žmonės susidomėti muzika. Pianistas teigė, kad šiai laikai yra itin sunku pasiekti žmogų, kuris nėra susidūręs su klasicine muzika, nes nei aplinka, nei

televizija to neskatina ir nepropaguoja, todėl yra svarbu pasiekti ir sudominti vaikų dar mokykloje. F. Chopinui skirtas edukacinis projektas pristatys šio kompozitoriaus kūrybą dvidešimtyje Lietuvos muzikos mokyklų. Kadangi per valandą neįmanoma aprépti visos kompozitoriaus kūrybos „Naujoji muzikų karta“ bando atskleisti, koks skirtingas ir novatoriškas kompozitorius buvo F. Chopinas, įdomiai ir patraukliai pristatyti jo muziką ir pasakoti jos atsiradimo istorijas. Vienas toks susitikimas jau įvyko, ir, pasak K. Uinsko, mokiniai dalyvavo labai užsidege.

Dar viena originali visos šios plėčios F. Chopino gimimo metinėms skirtos programos dalis yra žvilgsnis į F. Chopiną džiazo akimis. Tai „Chopin Jagodzinski“ koncertas „Kaunas Jazz“ programoje, koncertas Vilniuje „Chopin Jazz“. Taip pat numatytas Dominiko Skurzako fotografių paroda „Chopino impresijos“, dailės projektas „Vaivorystės tiltas“ ir kiti renginiai.

GODA RUPEIKAITĖ

Grožio aiškinti nereikia

Gintaro Varno režisuotas „Faustas“ Bratislavos operoje

Junija Galejeva

Ir pakilo nauja plojimų banga, ir šoktelėjo į viršū decibelų skalė nuo „Bravo!“ bei kitų, mažiau artikuiliotų džiugesio šūksnių. „Bravo, Lietuva!“ – labai aiškiai sušuko netoli ese stovinti šviesiaplaukė moteris... Taip kovo 28 d. reagavo Bratislavos publika, kai spektakliui pasibaigus scenoje pasirodė statytojų komanda. Charles'o Gounod „Fausta“ Slovakijos nacionaliniame teatre pastatė režisierius Gintaras Varnas, scenografę Jūratę Paulėkaitę, kostiumų dailininkas Juozas Statkevičius, choreografe iš Latvijos Elita Bukovska bei šviesų dailininkas iš Didžiosios Britanijos Kevinas Wyn-Jonesas.

Spektaklis iš tiesų nusipelnė aist-
ringų pagyrų. Techniškai virtuoziš-
kas, stilistiškai ir intelektualiai dau-
giasklasiškas, emocionaliai jautrus,
estetiškai rafinuotas ir tiesiog gra-
žus. Postmodernistiškai sujungti ke-
li stiliai ir spektaklis gali patenkinti
skirtingų poreikių, išsilavinimo ir
net skonio žiūrovus. Juk grožio,
kaip sakė O. Wilde'as, net aiškinti
nereikia. Realistinės, beveik buiti-
nės choro scenos sustingsta į klasi-
kines senos fotografijos kompozi-
cijas, jungiamos su kitu mizanscenų
minimalizmu, šiuolaikinių instala-
cijų bei ekspresionistinio nebyliojo
kino išraiškos priemonėmis. Viskas
vientisa, neperkrauta. Daugiareikš-
misi simboliai provokuoja filosofij-
nius bei estetinius apmąstymus. Ki-
ta vertus, visi simboliai archetipiniai,
geriau pasiduodantys jausmams ir
įdėjomis išlikę. Spektaklio

Vientisumas ir metamorfozės. Nuotraukos spektaklyje atlieka ir dramaturgijai svarbū vaidmenį, nes naudojamos kaip likimų kulminacinių momentų reminiscencijos. Pavyzdžiu, prieš IV veiksmą prisimeiname Margaritos kelią: štai ji per pirmą susitikimą su Faustu – linksma, besiveržianti į ateitį ant dviracių bažnyčios fone, kita nuotrauka – su perlais ir nuometu (mistika: fotografo nebuvę scenoje, bet fotoaparatas pats „išamžino“ momentą) ir dar nuotrauka gėlių fone per meilės duetą. Kas toliau? Tuoj pakils uždanga... Be trikampio ir nuotraukų veiksmus suriša dar ir „gyva dekoracija“ – mimanso merginos. II veiksmė – jaunos merginos iš minios, flirtuojančios ir šokančios su kareiviais. Vėliau, scenoje sode, jos padeda atgyti veidrodžiams ir gėlėms. Veidų nesimato, tik Baltos purios gėlės. Lyg gyvos, gėlės reaguoja į veiksmą, virpa, sustingsta, nepraleidžia Martos (gal tai Mefistofelio išdaigos?), patenkintos banguoja per meilės duetą. IV veiksmė atmosfera pasikeičia. Mimanso merginos virto našlėmis-davatkominis, sceną padengė pelenai (sudegusios gėlės? viltys, likimai?). Moterys šluoja pelenus, šnairuoja į praeinančią su vežimeliu Margaritą. V veiksmė – Valpurgijos naktį – merginos virsta erotiškomis gražuolėmis. O finale scenoje pasirodo

„Faustas“ Slovakijos nacionaliniame teatre

daug Margaritų – nukirptais plaukais, baltais beprotnamio drabužiais. Kiek Margaritų būta istorijoje? Transformacijos – likimo grimasos. Matome jas siužete, nuotraukose, girdime muzikoje, kurioje vis daugiau dramatizmo ir ištisinio plėtojimo. Šviesa vis šaltesnė, aštresnė. Margaritos perlai virsta griaučiais, kurie šoka *dance macabre* atsisindėdami milžiniškame veidrodyje. Trikampi dengia vielinius tinklas. Čia Margarita ateina ieškoti Dievo užtarimo. Ekspresyviausia spektaklio scena – Margarita prie bažnyčios. Mistiška, surrealista, psichologinė. Margarita girdi Mefistofelio balsą, ir jos desperatišką maldą persmeigia smerkiančios ietys. Finale spektaklio kūrėjai parodė Margaritą ne kalėjime, o beprotnamyje, užakcentavę vidinę jos kovą ir dramą. Scenoje daug judama – choras, mimansas, solistai turi savo trajektorijas. Milžiniškas darbas atliktas suderinant visus judesius, sustojimus ir kompozicijas tiksliai pagal muziką. Gestai, judėjimo būdas ir kryptys perteikia būsenas, situacijos „temperatūrą“; antai scenoje prieš dvikovą įtampa auga, kai Faustas, jo šečelis Mefistofelis iš vienos pusės ir Valentinas iš kitos pradeda švytuokliškai žingsniuoti lyg susikryžiuojančios špagos. Iškalbingi drabužiai pradžioje nuabrėžia laiką ir provincijos miestelio atmosferą. Maža to, atrodo, galėtum pagal rūbus papasakoti ar įsivaizduoti personažo biografiją, kaip nesamoningai darome žiūrėdami senas nuotraukas. Daili, balta Margaritos „geros mergaitės“ suknelė, elegantiški „sostinės frantų“ Fausto ir Mefistofelio kostiumai, koketiška Marta, nerangus naivus Zybelis. Kaip ir kiti komponentai, drabužiai kinta, tampa labiau dramatiški ir teatrališki, beprotnamio scenoje pasirodo didelius baltus paukščius primenančios marškos.

kūnijęs Fausto veidrodinis atspindys, vėliau sekantis Faustą kaip šešlis, o scenoje prie bažnyčios virstantis pamėklišku balsu, skambančiu lyg ir pačios Margaritos galvoje. Taip sustiprinama vidinių išgyvenimų linija, išryškėja Fausto dvilypumas. Nuo blogio nuémus romantizmo ar komizmo kraistę, jis tampa ne išorine, o vidine jėga, dėl to įtikinamai pražūtinga. Kartu visos scenos yra labai estetiskos ir gražios. Parodyti blogi ne per bjaurumą, ne šokiruojant žiūrovus apnuogintais falais ar nudirta oda, bet per grožį, kartu neromantizuojant ir nenuklystant į pasaką! Mažai kam tai pavyko meno istorijoje.

Pirmame plane. I pirmą planą režisierius išskélė aktorius. Kvietinis bosas Paata Burchuladze sukūrė elegantiško, asmenybės jéga spin-duliuojančio Mefistofelio personažą. Toks pat užtikrintas bei įtaigus buvo ir dainavimas. Pirmą kartą mačiau ir girdėjau neperspaudžiantį Mefistofelį. Estetą ir ciniką. Pamaivą, pradžioje mėgdžiojantį Faustą, piktą pajacą, atliekantį serenadą kaip koncertinį ar cirkinį numerį. Nei pačiam, nei kitiems nejuokingą ir nelinksma. Tuo išpudingesnis buvo Mefistofelio rimtuinas ir susikaupimas scenoje prie bažnyčios. Burchuladze sukūrė realistiškai, psichologiškai įtaigų ir dinamišką Mefistofelio personažą, vi-są laiką likdamas šešelyje. Šiame spektaklyje ne velnias, kaip gyvas padaras, yra blogio iniciatorius ir nešėjas. Nuo IV veiksmo blogis tyro ore, yra neapčiuopiamas, jį išduoda mimanso plastika, davatku žvilgsniai, Fausto pasyvumas, Margaritos nuovargis ir sutrikimas, Valentino reakcija... Mefistofelis tik pastumia, provokuoja atlikdamas, rodos, jam pačiam nemalonų vaidmenį. Ir stebi. Labai ijdėmiai stebi Faustą ir lieka stovėti susimastęs, nuskambėjus „Išgelbėta“. Tomášas Juhásas (Faustas), gal ir ne toks organiškas kaip Burchuladze, kulmi-

gaminčias kaip Durenas, kurių nacijose iškino psychologiniu savo lyrinio personažo tikrumu ir publika buvo itin audringai sutiktas po spektaklio. Operoje Fausto personažas nėra labai aiškus. Nepaisant aistros, jis nesipriešina nei Mefistofeliui, nei aplinkybėms, negirdėti ir sąžinės graužaties. Personažas liktu neįsprestas, jei ne *alter ego* ir

ne finalinis grįžimas į dabartį. Pasi-
gėrėtiną dainavimo kultūrą padė-
monstravo Eva Hornyáková (Margarita). Trapi dainininkė kūrė ryškią
ir kryptingą Margaritos liniją nuo
naivios, dievobaimingo svajotojos
per pažemintos ir visų atstumtos
moters iki nukryžiavimo ir pasitrau-
kimo į savo jau niekam nepasiekia-
mą pasauly. Danieliu Čapkovičui
Valentino partija techniškai buvo
kiek per sudėtinga, bet netrukdė įti-
kinamai vaidinti. Sklandžiai savo
partijas atliko Mikulášas Dobošas
(Vagneris), Terézia Kružliaková (ji
sukūrė tradicinį, bet neperspaustą
naivaus Zybelio personažą) bei
Denisa Šlepkovská (jsimintina ža-
vingoji Marta). Spektakliui diriga-
vo Rastislavas Stúras. Nors naujo-
jo Bratislavos teatro akustika nėra
labai gera, žavėjo geras vokalo ir
orkestro balansas, prancūzų tradi-
cijai toks svarbus tembrų minkštumas
bei lyrika.

Dviejų partitūrų darna. Kiekvienas spektaklis, opera, drama ar šokis turi nenusakomą aspektą – tai, kas vadinama energija, meno poveikiu. Mizanseenos, vaidyba, metaforos, šviesa, spalvos ir t.t., – viskas skleidžia savo emocijas. Kaip dažnai operos teatre ši neverbalinė partitūra prasilenkia su kompozitoriaus sukurtaja! Dažnai muzikoje skamba vienos emocijos, o spalvinė gama, simboliai arba režisierius koncepcija spinduliuoja visiškai priešingas. Sakykim, skamba dangiška, diatoninė aukštame registre tirpsanti styginių melodija, o scenoje tuo metu matome sintetines neonines spalvas, juda sunki gremždiška dekoracija... O kaip dažnai statytojai neįgirsta muzikos intelektualinio turinio, kaip dažnai pasiduoda tariamam siužeto paprastumui! Vieini tuomet tiesiog iliustruoja įvykius, kiti kuria savo siužetus. Ir vėl prasilenkia su kompozitoriumi. Režisierius Gintaras Varnas yra labai jautrus muzikai ir puikiai ją suprantą. Operos teatre jo sukurtą spektaklio partitūra niekada nedisonuoja su natomis užrašytaja. Jis geba sukurti emocinį kontrapunktą arba unisoną skambančiai muzikai, taip sustiprindamas jos poveikį. Taip buvo ir ši kartą. Tarp Goethe's tragedijos ir Gounod operos yra nemažas atstumas, bet Goethe's simbolizmas ir pačios temos filosofija darė ištaką kompozitoriu, išismelkė į jo rafinuotą, lyrišką muzikos kalbą. Ir Varnas tai išigirdo. Maža to, drauge su savo talentingais bendraminčiais parodė, kad tokias sudėtingas, gilias temas, pasitelkus šiuolaikinio teatro priemones, galima narplioti operos teatre, kartu atskleidžiant pačios muzikos

Tikime dvasiomis

Pokalbis su broliais Joeliu ir Ethanu Coenais

Amerikiečių režisieriai, scenaristai ir prodiuseriai broliai Joelis ir Ethan Coen debiutavo 1984 m. filmu „Tiesiog kraujas“ („Blood simple“). 1991 m. jų juodoji komedija „Bartonas Finkas“ buvo apdovanota Kanų „Auksine palmės šakele“. Populiarumo sulaukė Coenų filmai „Fargo“ (1996), „Didysis Lebovskis“ (1998). Bene svarbiausias pastarųjų metų Coenų filmas „Šioje šalyje nėra vienos senukams“ (2007) pelnė net keturis „Oskarus“. Dabar mūsų ekranuose rodomas naujas brolių Coenų filmas „Rimtas vyrumas“ („A Serious Man“, 2009). Pokalbis apie jį išspausdintas „Newsweek“ puslapiuose.

Ar jaučiatės šiuolaikinio kino ikonomis? Tokia jums prikabinta etiketė.

Joel Coen: Apie Franzą Kafką taip pat sakoma, kad jis – literatūros ikona. Bet dažniausiai taip sako tie, kuri neskaityjo knygų.

Ethan Coen: Aš keliai skaičiau.

Ne tik kritikai, bet ir daug jūsų filmų žiūrovų tvirtina, kad kartu su Quentinu Tarantino esate kino postmodernizmo meistrai.

J. C.: Žaviuosi Quentinino kino žiniomis. Tas vaikinas yra vaikštanti kino enciklopedija. Jei reikėtų su juo rungtis kokiamė nors kino žinių konkurse, geriau iškart imti pistoletą ir nusišauti. Jis myli kiną ir nuolat jį prisimena savo filmuose kurdamas inspiraciją ir aliuijų vaimkus. Mes pradėdame nuo istorijos, kurioje nėra akivaizdžių aliuijų į kitus filmus. Galiausiai paaškėja, kad kažkur pacitavome vieną ar kitą filmą, bet beveik niekad tai nėra mūsų tikslas. Tai pasamonė mus priverčia cituoti filmus, kurių dažnai neprišimename.

Jūsų naujas filmas „Rimtas vyrumas“ jau vadinamas žydiška „Amerikietišku grožybiu“ versija. Veiksmas nukelia į 1967 m., mažą uždarą žydų bendruomenę JAV Vakaruose.

E. C.: Ir būtent tada sprogsta hišių revoliucija, kuri pakėis ir mūsų herojų gyvenimą.

Tai autobiografinis filmas?

J. C.: Tai fikcijos ir visko, ką priimename iš vaikystės, mišinys. Mūsų tėvas, panašiai kaip ir pagrindinis herojus, dėstė universitete, bet likusi istorija yra išgalvota. Tad tai nėra autobiografinis filmas, greičiau variacija mūsų jaunystės ir vienuomenės, kurioje augome, tema.

Trylikametis filmo herojaus sūnus per bar micva – iškilmingą žengimo į suaugusiųjų pasaulį ceremoniją – ruko „žolę“. Jūs taip pat?

J. C.: Ne, tada dar ne, ką tu, aš pradėjau vėliau. Bet nesmarkiai vėliau.

„Rimtas vyrumas“ dar prieš amerikietišką filmo premjerą sukėlė kontroversijų žydų sluoksniuose. Regis, jums priekaištavo, kad šai potės iš religijos. Kokia buvo reakcija po premjero?

J. C.: JAV – keista šalis. Užtenka kokiamė nors interviu užsiminti, kad kuri filmą, kuriame svarbus vaidmuo tenka religijai, ir iškart atsiranda minios žmonių, kurie „yra susirūpinę“, ar nežiečių kieno nors religinių jausmų. Mechanizmas viada tokis pat: religija prilygsta aferai. Dar pridursiu, kad žydai, ko gero, labiausiai susirūpių savimi ir reaguoja jautriusiai.

E. C.: Iš tikrujų, daugiausiai vadinaujių kontroversijų pasigirdo tada, kai pranešėme, apie ką bus filmas. Tačiau dirbant, kai visi išsitikino, kad nekuriame didelio holividinio filmo apie žydus, neigiami ir nerimo kupini balsai tilo.

J. C.: O per premjerą filmas buvo sutiktas labai šiltai ir gerai.

E. C.: Nes tai kuklus ir subtilus pasakojimas apie senus laikus.

J. C.: Net mūsų konsultantas rabinas pamatės filmą buvo sužavėtas. Tad valio! Mums vėl pavyko surasti neprastą filmą, kuris neįžeinėja ir patinka žmonėms.

Filmas baigiasi beveik apokaliptine tornado scena.

E. C.: Ta pabaiga kyla ne iš kokių nors gilių filosofinės konцепcijos, bet iš paprasto fakto, kad Mineapolis apylinkėse tornadai dažni.

Filme taip pat pasirodo antgamtiskos jėgos, dibukas ir pan. Tikite dvasiomis?

J. C.: Ethanas tiki. Pasakysiu dar daugiau – jis kalbasi su dvasiomis.

E. C.: Nesikalbu, bet norėčiau.

J. C.: Paskui sapnuotum košmarus.

E. C.: Aš ir taip esu sapnavęs košmarą – sapne mačiau Kanadą.

Filme „Rimtas vyrumas“ nevaidina žvaigždės, nors būtent anoniminiai aktorių veidai ir yra šio filmo stiprybė.

J. C.: Toks buvo mūsų sumanyimas. Žinoma, kad taip turi būti, mus įtikino menkutis filmo biudžetas. Po velnių, tas filmas kainavo mažiau nei septynis milijonus dolerių. Bet tiesa ir ta, kad rabinų vaidinantis George'as Clooney neatrodė tikroviškas.

E. C.: Žinoma, mes netvirtiname, kad jis su tuo vaidmeniu nesusidoro.

Turite jau keturis „Oskarus“. Ar broliai Coenai yra tokia galinga institucija Holivude, kad gali kurti, ką panorėje?

E. C.: Broliai Coenai gali sukurti Holivude bet kokį filmą su viena sąlyga – kad jis bus pigiau grybų. Jei rimta, žinoma, ne. Rinkti pinigus naujam filmui – tokia pat katorga kaip ir prieš dešimt metų. Turime aiškinti, apie ką jis bus, kam skirtas, koks jo rinkos potencialas... Be to, dėl krizės Holivudas susiveržė diržus. Pinigus „Rimtam vyrukui“ rinkome prieš kelerius metus, niekas iš jų nesikišo, nes projektas buvo parengtas seniai. Nežinau, kaip būtų atrode, jei pinigų būtume ieškotojų šiemet.

J. C.: Žinau, kaip būtų buvę: gaujome dar mažiau pinigų ir patys

„Rimtas vyrumas“

lotype Biudžeto skyles.

Ar niekada nekilo pagunda pasekti Woody Alleno pavyzdžiu ir filmuoti ne Amerikoje?

E. C.: Alio! Sukūrėme trumpo metražo filmuką Paryžiuje.

J. C.: Bet jo herojus – Steve'o Buscemui suvaidintas amerikietis.

E. C.: Tiesa. Beveik sukūrėme filmą, kurio veiksmas vyksta Japonijoje. „To the White Sea“ turėjo būti Jameso Dickey knygos ekrанизacija...

J. C.: ...kurios herojus yra amerikietiški pilotas, pašautas virš Japonijos.

E. C.: Vėl amerikietis.

J. C.: Turime projektą – veiksmas nukelia į Lotynų Ameriką.

E. C.: Nekalbėk apie tai per daug, nes jis dar neparašytas.

J. C.: Bet tai nekeičia faktą, kad filmo herojai bus amerikietiai.

E. C.: Tai bus filmas apie amerikietiškių vaikų orkestrą, kuris groja popmuziką, per pasikeitimų programą išvyksta į Pietų Ameriką ir pasiklysta džiunglėse.

J. C.: Turėjai tylėti, apie ką bus tas filmas.

E. C.: Na, gal ir nepasiklys. Dar tiksliai nežinome, apie ką jis bus.

J. C.: Išvada paprasta – nesugebame kurti filmą apie neamerikietius.

Ar reakcija į kurį nors Jūsų filmą labai nustebino?

E. C. ir J. C. (kartu): (kartu) „Didysis Lebovskis“.

Kodėl?

J. C.: Nes tai buvo pokštas, parašiau scenarijų specialiai Jeffui Bridgesui. Jame šiek tiek pasisaipėme iš Jeffo, šiek tiek iš Johno Good-

mano. „Didysis Lebovskis“ buvo kuriamas kaip pokštas ir staiga tapo kultiniu.

Buvo kalbų, kad tėsite filmą – tėsinys turėjo pasakoti apie Johno Turturro suvaidintą personažą.

E. C.: Tai Jonas norėjo. Vis vaikščiojo aplink ir zyzę. Mes nieko panašaus neplanavome.

J. C.: Kalbėjomės apie tai restaurane, ir tiek. Kažkas nugirdo ir prikūrė gandų.

Kad ir dabar nekiltų gandų, ar galite pasakyti, koks bus kitas Jūsų filmas?

E. C.: Tai bus dar vienas Jeffui parasytas filmas.

J. C.: Jis vadinsis „True Gift“ ir tai bus mūsų pirmasis tikras vesterinas. Scenarius pagal Charleso Portiso romaną. Jis jau kartą buvo ekraniuotas 7-ojo dešimtmecio pradžioje, pagrindinių vaidmenų atliko Jonas Wayne'as.

E. C.: Tai buvo 1969 metais.

J. C.: Aną filmą režisavo Henry Hathaway. Atvirai sakant, mums jis nelabai patinka. Be to, žiūrėjau jį prieš šimtą metų. Mūsų filmas bus arčiau romano, todėl jis sunku padinti perdirbiniu. Tai pasakojimas apie merginą, kuri pasando nusikaltėli, kad šis atkeršytų už jos tėvų nužudymą. Jis ir vaidins Jeffas.

E. C.: Ar žinai, kad jei mūsų „True Gift“ premjera vyks 2011 m., Jeffui tada bus tiek pat metų, kiek ir Waynui, kai jis vaidino pirmoje versijoje?

J. C.: Neturėjau žalio supratimo. Tai tikrai šokiruojanti informacija.

E. C.: George'o Clooney gerbėjoms tai bloga informacija – jis nevaidins filme.

PARENGĖ KORA ROČKIENĖ

Pabudimas

ATKELTA IŠ 1 PSL.

rinkta pozicija. Mirtis nekanonizuojama jokios politinės vizijos nei strategijos. Mirtis, ta mirtis, primena, kad virš pasidalijimų mus jungia bendras likimas ir viso to, kas yra dabar, trapumas. Kaip absurdiai mirties šviesoje atrodo vakarykštis žiaurumas.

Ypatingomis valandėlėmis, kai intensyviai išgyvename tokius įvykius kaip kad Jono Pauliaus II mirtis ar jo išrinkimas Popiežiumi, kaip tada, kai suvienyti bendro skausmo ir solidarūs su kenčiančiais naktį stovėjome begalinėse eilėse, kad duotume kraugo vengramis 1956-ai-

siais, atskleidžia mumyse snaudžiantis didis gerumas. Tol, kol toks pakilimas įmanomas, tol mumyse nemirs gerumas. Tokių dienų patirtis rodo, kad jo esama ir jis pakankamai stiprus, kad pritildytų kasdienius ginčus, prietarų ir kovų klyksmą. Ar iš tikrujų tam, kad tas gėris atskleistų, reikia, kad lenkas būtų išrinktas Popiežiumi? Ar tokia galia turėtų būti dramatiškos situacijos?

Dramatiškomis akimirkomis žmogus nenori būti vienas. Sunku nepastebėti, kad šiomis dienomis svarbiausia lenku susitikimo vieta buvo bažnyčios. Varšuvos katedrą

ir Rūmų aikštę užpildžiusi daugiausiai žmonių susikaupusi minia, būrai žmonių, dalyvaujančių gedulinėse mišiose daugelyje miestų, taip dažnai maldoose prisimenamos katastrofos aukos ir jų artimieji, taip pat ši pasako apie lenkus.

Iš tikrujų, Lenkija – keista, bet ne laukinė šalis. Tieki gerumo! Kad tik jo nenugramzdintume kvailame vaiduoklių šokyje, iš kurio buvome be gailesčio pažadinti.

PAGAL „TYGODNIK POW-SZCZNY“ PARENGĖ Ž. P.

Katynės memorialas

Vertinu profesionalus

„Kino pavasario“ svečias Pavelas Lunginas

Paskutinėmis „Kino pavasario“ dienomis Vilniuje lankėsi ir festivalyje parodytu filmu „Caras“ autorius, rusų režisierius ir scenaristas Pavelas Lunginas.

Ankstesniuose filmuose „Oligarchas“, „Lunaparkas“ analizavote šiu dienų Rusijos problemas. „Caras“ – tai viduramžių epochos Rusijos vizija? Kiek ji istoriškai pagrįsta?

Filme vaizduojama istorija yra reali. Visiems žinoma, kad Ivanas Rūstusis buvo pirmasis Rusijos caras, suformavęs tam tikrą šalies valdymo modelį, kuris, deja, egzistuoja, neprarasdamas gyvybingumo, iki šių dienų. Tik mūsų valdžia persirenginėja vis kitais rūbais. Taip pat nepaneigiamas ir XVI a. kronikose užfiksotas unikalus istorinius faktas, kad šventasis Filipas, Maskvos metropolitas, pakelė balsą prieš carą ir pasipriešino jo vykdomyje politikai. Tai įvyko Uspenskoje sobore, Maskvos Kremljuje. Aiškiai supradamas, kuo visa tai baigsis, metropolitas savo noru prisiepmė kankinio dalią, neįsdavė tikėjimo.

Maskvos metropolitas Filipas, pasirinkdamas nekonformistinę poziciją, tai yra – mirtį, išsilaisvina, pradeda daryti stebuklus. Jūs pats tikite šio žmogaus šventumu?

Jei netikėčiau, nekurčiau filmo. Beje, metropolito biografijoje rašoma, kad jis buvo visapsiūskai talentingas Atgimimo epochos žmogus – architektas, inžinerius, išradėjas. Pagal jo brėžinius buvo pastatytas vienuolynas, nusausintos pelkės. Maskvos patriarchas turėjo duonos kepyklą, o plynas, išdegotos jo plytineje, išliko iki šių dienų. Be to, jis buvo asketas. Ir būtent jam teko su-

sidurti su kitu neciliui žmogumi Ivanu Rūsciuoju. Iš pradžių palaike vienas kita, jie ilgainiui tapo priekais. Šis konfliktas puikiai tiko filmui. Kaip ir aktorių – Olego Jankovskio (šventasis Filipas) ir Piotro Mamonovo (Ivanas Rūstusis) priešprieša.

Pagrindinį caro vaidmenį kuria poetas, muzikantas, aktorius Piotras Mamonovas, vaidinės Jūsų filmuose „Sala“, „Taksi bliuzas“. Kodėl nusprendėte jį išbandyti naujame – tirono amplia?

Filmuodamas „Salą“ supratau, kad Mamonovas gali įkūnysti ir carą Ivaną Rūstu. Iš caro veržiasi beprotiška, net destruktivu energija, tame susispypnė viduramžiškas dievobaimingumas ir žiaurumas, gerumas ir kerštas. Šis susidvejinimas lemia ir nepaprastas dvasinės kančias, psichinį nestabilumą. Viena vertus, jis tiki esą Dievo valios vykdytojas, nes valdžia savaimė yra duota iš aukščiau, o kita vertus, giliai širdyje jis yra tik sutrikęs žmogus. Caras mano, kad pasipriešinimas valdžiai prilygsta balsiusiam nusikaltimui, net didesniams nei vagystė ar žmogžudystė. Todėl jis turi galią bausti nepaklusniuosius. Ivanas Rūstusis prisiima ir išpažista savo atsakomybę, sakydamas: „Kaip žmogus aš esu nusidėjėlis, bet kaip caras aš teisingas.“ Man jis primena dvigalvį i priešingas puses žiūrintį erelį, vaizduojamą Rusijos herbe.

Ar sovietų kino klasiko Sergejaus Eizenšteinio filmas „Ivanas Rūstusis“ veikė Jūsų režisūriinius sprendimus, plastiką?

Turbūt taip, bent jau rusų kino kritikai ižvelgė šių dvių filmų sąsajas. Tačiau Eizenšteinas, stengda-

mas išvengti ideologinio Stalino spaudimo, iškraipančio tiesą, kuriė genialius vaizdus, ieškojo gryna estetinių temos sprendimų. Jis pasiekė visiškai kitą matavimą, akcentuodamas nespalvotų kadru, šešelių žaismą. Aš, atvirksčiai, stengiausi atskleisti caro Ivano Rūsciojo psichologinį portretą.

Ir tam tikras paraleles su Stalin...

Dėl jų Rusijoje kilo aršūs ginčai. Tai tarsi eufemizmas, kad filme kalbėta apie Ivaną Rūstujį, o viešumoje diskutuota apie Stalini, tolesnius Rusijos raidos kelius. Stalinas tapatinosi su pirmuoju Rusijos caru, žavėjosi jo valdymo modeliu. Jam priklauso posakis: „Vieno žmogaus mirtis – tragedija, milijonų mirtis – tai jau statistika.“ Sovietų diktatorius siekė išplėsti savo imperiją, atkurti geležinį kumščiu valdomą valstybę. Todėl jis negailėtingai aukojo visus, kurie sukeldavo bent menkiausią įtarimą. Galbūt jis užsakė Eizenšteinui filmą norėdamas pažeisti savo žiaurumą. Tai buvo Antrojo pasaulinio karos pradžioje, kai „Mosfilmas“ evakavosi i Kazachstaną. Pirmają filmo seriją jis apdovanojo savo vardo premija, tačiau pamatojės, kad menininkas nebepaklūsta caro liaupsinimo ideologijai, iškart ižvelgė pavoju. Antroji filmo „Ivanas Rūstusis“ serija buvo uždrausta. Eizenšteinas pateko į kraugerio nemalonę ir netrukus mirė.

Filme „Caras“ apmąstoma ir žiaurumo patologija, susijusi su pasaulio pabaigos laukimu. Peršasi priešlaida, kad Ivanas Rūstusis turėjo puikų pretekstą savo demoniškam siautėjimui pateisinti?

XVI a. Rusijoje ir visoje Euro-

„Caras“

„Caras“ filmavo garsus operatorius Tomas Sternas, dirbęs su Clintu Eastwoodu. Kaip jis susidomėjo šiuo projektu?

Atsitiko nelaimė – operatorius Andrejus Žegalovas, filmavęs juostą „Sala“, mirė praėjus kelims mėnesiams po premjeros. Ilgai negalėjau rasti, kas jis pakeistų. Keli geri rusų operatoriai, su kuriais norėjau dirbti, buvo užimti. Buvalu matęs Eastwoodo filmus, žavėjaus Tomo Sterno kuriamu vaizdu. Kai tik sužinojau, kad jis dirba Prancūzijoje, iškart nusiunciau „Caro“ scenarijų. Rusų operatoriai juos skaito mėnesį ir tik, kaip vėliau paaškėja, akius krašteliu. Tomas viską perskaitė per dvi dienas, tada peržiūrėjo mano filmus, kokius tik galėjo gauti, interne susirinko informaciją apie Ivaną Rūstujį ir po savaitės atvyko į Rusiją! Suprantate, dabar dažniausiai į ekranus patenka blogi filmai, galimybė ir pinigų tarsi ir nėra labai daug, bet visi nuolatos kažką filmuoja. Apie bedarbystę net kalbos nėra ir kartais atrodo, kad šiame konvejerje niekas nebesuka galvos dėl filmo kokybės. Man patinka dirbtinių kruopščiai. Todėl labai vertinu profesionalus, kurie gali dalintis savo patirtimi filmavimo aikštéléje.

PARENGĖ
AUKSĖ KANCEREVICIŪTĖ

Nauji filmai

Pažemintųjų triumfas

Galiu išsivaizduoti, kad ne vienas, pasižūrėjęs Radu Michaileanu filmą „Le Concert“ (Prancūzija, 2009) susinervinęs spėlios, už ką filmas buvo nominuotas net devyniems prancūzų kino akademijos „Cezariams“ ir kodėl prancūzai masiškai šturmavo kino sales. Pasakojimas apie rusų muzikantus, kurie kažkada buvo atleisti iš Maskvos Didžiojo teatro orkestro ir po trisdešimties metų vėl susirenka, kad apgaule patektų į Paryžių ir ten sugrotų Piotro Čaikovskio koncertą smuikui ir orkestrui, pirmiausia atrodo neįtikėtinės. Be to, iš pat pradžių akiavaizdu, kad režisierius išnaudoja vius per beveik šimtą metų kine susikaupusius rusų ir žydų vaizdavimo stereotipus – tai barbarai ir girtuokliai, bet atviros, meniškos sielos ir puikių komercinių sugebėjimų žmonės.

Atsidūrė Paryžiuje, jie iškart susiranda nelegalius darbus, pardavineja juodusiuosius ikrus, kalba prancūziskai su siaubingu akcentu, neatvyksta į repeticiją, nusiaubia koncertui, ima aiškėti ir kartu su orkest-

ru grosiančios jaunos prancūzų smuikininkės (Melanie Laurent išminė Tarantino „Negarbinguoše šunsnuose“) istorija. Mergina, kaip ir priadera melodraminiam siūžetui, apie tai nieko nežino. Jos tévai žydayi buvo orkestro muzikantai ir Brežnevo laikais davé intervju „Laisvės“ radijui, o po to buvo ištremti į Sibiro lagerius. Mergaitė dar kūdikis buvo išgelbėta ir violončelės dėkla atsidūrė Prancūzijos ambasaduje. Kiekvienas pasakys, kad tais laikais taip negalėjo būti. Stereotipi ir rusų banditai bei oligarchai, šaudantys „kalašnikovais“ per vestuves ir draugaujantys su prezidentais, ką jau kalbėti apie filmuose apie rusus „privalomus“ atlapaširžius muzikantus romus.

Perskaitę visa tai, greičiausiai konstatuosis: dar vienos neskoninės filmas, kuriuos rusų kritikai kai daisė ironiškai apibūdindavo „vešilių spanguolynų“ vardu. Jei nebūčiau mačiusi filmo, matyt, pagalvočiau taip pat. Michaileanu samoningai sukūrė senamadišką filmą, kurio laiminga pabaiga atrodo vienintelė įmanoma, o personažai – tarsi geri pažystomi. Trumpai tariant, tai filmas žmonėms. Tiems, kurie iš kino laukia išgyvenimų ir efemeriskos laimės

akimirkos pačioje filme pabaigoje.

Tariamas filmo senamadišumas neerzina todėl, kad Michaileanu nekuria rimto, tragiško reginio. Jei „Le Concert“ būtų tokis, tai jo nebūtų galima žiūrėti, kaip kad nejama noma žiūrėti daugumos amerikiečių filmų apie gulagą ar trilerių apie Holokausto baisumus. Michaileanu elgiasi gana ekscentriškai: iš pradžių rodo farsą, paskui, kai žiūrovams pradeda aiškėti keistos buvusio legendinio dirigento, dabar – prasigėrusio Didžiojo teatro valytojo Filipo (Aleksejus Guskovas) tragedija, pasuka link parabolés, kuri ir atves prie laimingos pabaigos. Režisierius meistriškai sulydo groteską su lyrižmu, kaip kad orkestro išvykimo scenoje, būtinai nufilmuoja Raudonojoje aikštėje, iš kurios apdriskę muzikantai pėsčiomis traukia į Šeremetjevo oro uostą.

Iš pradžių negalėjau atsikratyti minties, kad žiūriu seną sovietinį filmą, nors ir perkelta į laukinio kapitalizmo Rusijos laikus, bet metaliaus apsikabinėjė komunistai, demonstruojantys prie pat Kremliaus, pasirodo besą apmokami statistai, kuriuos organizuoja mylinči pagrindinio filmo herojus žmona (Ana Kamenkova). Michaileanu

tiksliai išnaudoja tą nesutapimą tarp senųjų stereotipų ir naujujų laikų. Filmo humoras gimbsta būtent iš to. Iš tos laiko slinkties, kuri greičiausiai iki šiol Rusijoje taip ir neuvokta. Ta slinktis gimdė ir juokinės detales – ant komunistų vado (Valerijus Barinovas) stalo mažėjančia tvarka tarsi senovinius dramabliukus surikiuotus Lenino biustukus, teatro požemiuose irengtą telefoną, iš kurio nemokamai galima paskambinti į Izraelį, ar romus, oro uoste oriai dedančius padirbtus antspaudus ant savo pačių padirbtų užsienio pasų. Panašių detailių, kaip ir šmaikščių replikų: „Jis – garsus muzikos kritikas. Siaubingai nekenčia rusų muzikos“.

Žinoma, filmas ir visuose trijuose nuskambėjo apgaulės, apsimetinėjimo motyvus. Berniukas etiopas filme „Eik ir tapk“ apsimeta žydu, kad ištrūktų iš badaujančios pabėgelių stovyklas į Izraelį. „Gyvenimo traukinio“ herojai žydai, kurie nori pabėgti nuo nacių ir nusamdo traukinį į Palestiną, apsimeta naciais. Tikriausiai jie apsimeta ir kad važiuoja į Palestiną. Buve „Le Concert“ muzikantai apsimeta Didžiojo teatro orkestrantais. Apgavystė Michaileanu herojams būtina, kad išsaugotų save, orumą ir tapatybę.

Šiaip moralais nesidrabstantis režisierius, filmui artėjant į pabaigą, vis dėlto Filipovo lūpomis suformuluoją tai, kas svarbiausia. Pasaulis yra orkestras ir reikia jame rasti savo vietą. Harmonija yra tada, kai grojasi savo partiją tame pasaulio orkestre. Regis, režisierius ir pats šiek tiek išsigąsta savo pakilių minčių, todėl filmas baigiasi staiga, aukščiausią katarsio akimirką. Čaikovskio muzika nutyla į ekraną užlieja tamša bei nostalgiski romų muzikos garsai. Visai kaip gyvenime.

Mačiau tris Radu Michaileanu

Apie savidulkes gėles

Kęstučio Šapokos meninė ir kitos veiklos

Jolanta Marciauskytė-Jurašienė

Jau senokai dailės kritikos užkūlisiuose vyksta batalijos apie nesenai pusdievui pasiskelbusi menininką, dailės kritiką ir kuratorių Kęstučio Šapoką. (Apie jas puikiausiai galima spręsti iš gausių anonimių pasisakymų straipsnių komentaruose, kuriais džiaugiasi palyginti mažai skaitoma kultūrinė spauda.) Tad šis tekstas bus apie įdomiajai dailės kritikos pusę ir Šapokos fenomeną, apie kurį šukštū negalima nutylėti.

Greičiausiai Šapokos žaidimus demaskuojanti informacija padidins mano, kaip dailės kritikės, reitingus. Nors tai turės savo kainą – neišvengiamai būsiu pasmerktą kaip šnipę ir išdavikę. Lygiai taip pat gali būti, kad skirdama Šapokai tiek dėmesio ir pavadinama fenomenu, dargi jei pavyks pagrįsti šią mintį, prisdėsiu prie jo tikslų. Mat Šapoka tikrai žino, kad kritikos pašulyje veikia tie patys pragmoguverslo ar viešųjų ryšių dėsniai ir mota jais pasinaudoti.

Mūsų tautinė dailės kritika, kaip meno forma, besiremianti menu, įdomi tapo tik po nepriklausomybės atgavimo. Apie Alfonso Andriuškevičiaus, jo dailėtyros ir kritikos mokyklą bei jos įneštas permanentas, ypač kalbant apie kritikos santykį su kritikos objektu, jau daug rašyta. Iš jų gimė teisė į subjektyvumą, intelektualinius, jausminius ekskursus, poeziją, net teisė į smulkų chuliganizmą tekste. Kad ir Andriuškevičiaus (parodos kataloge rengėjų išcenzūruotos) kūrinio pavadinimo frazės: „Jeigu žmogus kultūringas jam bybys nereikalingas“ naudojimas teksto struktūrai regzti („Ką veikia naujas menas Lietuvoje“, 1997). Meno kūrinio lyginimas su durimis, dialogai su kitais menotyrininkais, Alfonso ir Andriuškevičiaus pokalbis apie meną, kai kurie Malašausko, Kreivytės straipsniai, Nikos Žlabytės ir Ventos Girdzau siautėjimas spaudoje – įdomiosios Lietuvos dailės kritikos aukso fondas. Rodos, naujo dviracio nebeišrasi, bet čia išniro Šapokos fenomenas.

Kodėl vadinu fenomenu jį, kitu apšaukiama „niekingu žmogėnu“, „pusdieviu“ ir „deimantu šudo krūvoje“? Juk į meno kritikos bažnytėlę įleistas, kritiko regalijas gavę menininkas ēmė ir užsiropstė ant altoriaus, parazituoja, strėles nutaiķęs tiek į meną, tiek į pačią jį maiatinančią kritiką. Ar neužtenka pažiūrėti vien į Šapokos su Benigna Kasparavičiūte surengta parodą „Meno sparnai“ ŠMC? Juk taip ironiškai nuskamba šis romantiškas ir poetiškas parodos pavadinimas, peržiūrėjus videofilmą su Andriuškevičiaus ir Lolitos Jablonskienės kritikos tekstu vizualizacijomis. Herostrato šlovė (griovimas vardinė šlovė) – štai su kuo pirmiausia kyla noras lyginti Šapokos meninę-kritinę veiklą. Ir vis dėlto tokius kūri-

nus gali sukurti tik menininkai, žinantis dailės kritikos mechanizmo veikimą iš vidaus. Vaizdžiai tariant, Šapoka žino, kad kritika yra meno sparnai, ir moka jais neblogai pa- plasnoti.

Pirmais sparnu „plast“ buvo surengti parodą „Laisvalaikis, sportas, kultūra“. Antras „plast“ – duoti nepagarbų interviu apie parodą mažesnio kalibro kritikei Aistei Bimbirytei, tame pasikelbtai apie pusdievukumą ir dideles paties likimo paskirtas misijas. Čia pat pasėti erzinančios abejonės sėklą: „Tai poza ar tikrasis Šapokos veidas?“ Tuomet sulaukti skaudžiai drungno kitos jaunos kritikės Eglės Juocevičiūtės straipsnio apie parodą. Ir trečias „plast“ – pasiūsti į redakciją pagiežos putomis trykštanti, Adomo Jakšto scholastine mintimi persmelktą savo paties tekstą, kuriame, prisdengus profesoriaus Vytauto Bukausko-Matuko pseudonimu, išdėti save ir parodą į šuns dienas. Toks triukas atliktas jau ne pirmą kartą. Pavyzdžiu, tas pats veikėjas 2006 metais atsiuntė į „7 meno dieñų“ redakciją pasipiktinimo kupiną laišką apie „Potynis: baltas sombrero“, kuriame kritikavo Šapokos (savo) ir kolegu projektą. Reikia pasakyti, kad profesoriaus retorika per tuos ketverius metus labai patobulėjo.

Pažengta kur kas toliau nei Alfonso ir Andriuškevičiaus asmenybės suskilimo atvejis. Nepalyginsi ir su kai kuriai kitais meno kritikais, kurie kartais prisdengia pseudonimais, idant galėtų laisviau išreikšti savo pažiūras arba pokštauti ir nebūti pagauti. Šapoka tikrai nebijo pasirašyti savo pavarde, juk dar neseniai šitaip kūrybingai pasisakė

apie Vilmanto Marcinkevičiaus parodą. Manau, „pusdievis“ naudoja pseudonimo taktiką kritikuodamas savo paties parodas, nes taip daryti yra linksma. Išivaizduoju, kiek juo- ko jis turėjo, skaitydamas po Vytau- to Bukausko-Matuko laišku „Man

Jakšto ir Česnio nusižiūrėtą seno- višką rašymo stiliją ir propaguoja- mą dvasingą meną.

Be tokios taktikos teikiame links- mumo ir nuobodulio išvaikymo dar yra nepamainomas ir visiems (net ir kritikams) reikalingas reklamos

Benigna Kasparavičiūtė ir Kęstutis Šapoka. „Išvykos į mikrorajonus“. 2008–2010 m.

efektas. Šapokos fenomenas panasus į savidulke gėlę – pats surengia parodą ir joje eksponuoja savo darbus, pats ir pakritikuoja. Kaip jis teigė interviu: „Apdirbimas“ mūsų ci- niškame, iškreiptame, vertybės praradusiam pasaulyje neretai labiau išreklamuojama nei pagyros.“ Tad jei niekas neapdirba, tuo tenka pa- sirūpinti pačiam.

Kodėl aš taip niekiškai išduodu Šapoką ir griaunu jo herostratiškus planus? Patikėkite, man nėmaž ne- rūpi apšvesti naivią skaitančiųjų liaudį ir priversti juo bodėtis. Net jei norčiau taip padaryti, atverda- ma jo kozirius tik dar labiau pakurtai Šapokos mito įsteigimą. Matau reikalą atkrepti dėmesį į ši siautē-

jimą spaudoje ir bent kiek pakaps- tyti jo apraškos formą ir priežas- cių šaknis, nes tai yra įdomioji dai- lės kritikos dalis.

Vienas iš jau užkabintų šio kritiko kabliukų – populiariosios kul- tūros dėsnį ištraukimas į kritikos diskursą. Tycinis skandaliukų dary- mas, pasiskelbiant kritiku-žvaigžde ir atsistojant į zvonkių ir pareigcių gretas, Algio Ramanausko-Greitai paskelbimas „Emisijos“ kartos menininku iš pirmo žvilgsnio net supinka – pigesnę strategiją sunku ir sugalvoti. Tačiau numaldžiusi ap- emus šleikštulį suvokiau, kad užsidė- jęs klouno kaukę Šapoka žengia vi- sai įdomų žingsni – pagaliau išveda užsisklendusią dailės kritiką į toli- mesnius laukus ir daro ją įdomes- nę didesniams skaitytojų būriui. Net drisčiau atsiimti savo žodžius apie kritikos parazitavimą ir rinktis sim- biozės (abipusės naudos) palygini- mą. Iš to, kad Šapoka maivydamas- sis ir siautėdamas pasako dar ir rimtu, įdomių dalykų, visiems tik nauda – ir sunkius laikus išgyvenan- ciai spaudai, ir skaitytojui, ir Šapo- kai, ir menkam įdomiosios dailės kritikos fondui. Savo kūryboje nuo- lat reflektuodamas dailės kritiką ir jos dėsnius, klišes, su jais žaidamas, ją neigdamas, atimdamas jos aure- olę, Šapoka iš tikrujų (samoningai ar ne) užsiima jos populiarinimu. Tikrų tikriausia simbiozė, a?

Nors ir Šapoka, ir Kasparavičiūtė ŠMC parodoje teigia siekiantys tik „išreikšti save“ ir nieko daugiau, akivaizdu, kad jų saviraiška yra kritikos procesų kritika. „Meno spar- nuose“ rodome videofilme „Šap- nės ir konvencija“ (2008–2009) regime „pusdievij“, skaitant prane- šimą ir begodiškai besišlapinantį. Kaip meno kūrinjį ši videodarbą vertinčiau prastai, jis pernelyg ties- mukas, kaip ir dauguma parodoje rodomų darbų. Tačiau jame glūdi teisingas, klouno veidu teigiamas priekaištis mūsų Alma Mater, dailės akademijai, konkretių – Dailės istorijos ir teorijos katedrai bei jos dėstyto metodams. Meno kū- rinio matymo schemų diegimas ir schematiškas, išmoktas jų taikymas, neretai regimas jaunų kritikų tek- tuose, kritikos ir kūrinio, kritiko ir kūrėjo santykius verčia absurdisku spektakliu, daro pačią kritiką kažko- kia „myžčiojančia“, neigalia savi- dulke gėlę. Kuri, be viso to, dar ir nuobodi. Akademija ne tik meni- ninkus paverčia zombiais.

Vienas iš Šapokos straipsnių komentorių, pasivadintęs „Herakliu“, rašė (kalba netaisyta): „aciu tau Šapoka, kad esi tavo misija is- vaduoti tautine meno kritika iš Amazonių nelaisvės į kurią ji pateko pasitraukus A...“. Abejoju, kad jis galėtų sugriauti įsitvirtinusiuamazonių autoritetą – iki kai kurių iš jų jam dar auga pieno ragauti. Tačiau iššūkis užimti „A.“ pozicijas ir konkurencijos pagava o tai kaiti- na mūsų kraują!

Kęstutis Šapoka. Kadras iš videofilmo „Šokis pagal Lolitos Jablonskienės tekstą „Kas atsitiko?“ „Emisijos“ kataloge“. 2009 m.

Viena menininkų pora – dvi epochos

Mikalojaus Povilo Vilučio ir Nijolės Vilutienės paroda Vilniaus rotušėje

Vidas Poškus

Turbūt kiekvienas stiliaus raidos problemas mene nagrinėjantis ir Heinrichu Wölfflinu besiremiantis specialistas nedrįs neigtį (tai jam tiesiog į galvą bus iðdėta dar pirmaisiais studijų aukštotojoje metais), kad bet kuris – „asmeninis, mokyklos, šalies ar rasės“ stilius vystosi veikiant tam tikriems imantininiams dësniams. Prisiminkime didžiojo formalisto idėją, kad einant iš renesanso į baroką vystomas iš linijiškumo į tapybiškumą, iš plokštumos į cilumą, iš uždaros formos į atvirą, iš daugiaplaniskumo į vienitumą, iš absolutaus į relatyvų daiktiskumo aiškumą. Viskas labai elemtarū.

Ir netgi visiškai banalu, kad šiai sistemai iliustruoti nereikia grandiozinių epochos stiliums ar dar kitokių panašių sampratų. Tereikia palyginti du ar daugiau vienas šalia kito dirbančius menininkus (tas pats H.W. apraše Richterio pasakojimą, paanalizavo kelis italių ankstyvojo renesanso, mažųjų olandų atvejus). Šią koncepciją gali ypač gerai atspindėti net menininkų poros... Antai ko verta vien Jacksono Pollocko ir Lee Krasner lyginamoji analizė. Lietuviški kontekstai taip pat yra neboga dirva šioms įžvalgomis. Galima aiškinti, kuo skiriasi Steponavičius ir Žilytė, Kisarauskai, Švažai, Piekaras ir Rožanskaitė...

Puikus pavyzdys yra ir Mikalojaus Povilo Vilučio bei Nijolės Vilutienės tandemas. Tandemu šią porą pavadinau neatsitiktinai. Taip jau atsitiko, kad abieju menininkų kūryba yra artima ir gimininga (ilgai gyvenantys kartu supanašėja). Tai įrodinėti galima pradedant išvai-

riaus techniniais dalykais: abu su tuočtiniai yra baigę grafikos mokslus ir daugeliu savo darbų atstovauja tradicinėms grafikos technikoms (vienas labiau serigrafijai, kita – sausai adatai), abu šios poros dalyviai daug piešia ir netgi tapo, abu naudojasi koliažo, skaitmeninės grafikos ir kitais papildomais būdais.

Grafinę M.P. Vilučio ir N. Vilutienės bendrystę liudija ir abiejuose flanguose uolus juodos linijos, kaip svarbiausios išraiškos priemonės, propagavimas. Panašus yra netgi ikonografinis, siužetinis, teminis lygiai: tai asmeniniai žmogaus (vieinoje pusėje vyro, kita – moters) išgyvenimai: galima sakyt, kad Mikalojų domina pusamžio vyro, savo kūnu bei vidumi jaučiančio senėjimo procesus, problematika, o Nijolė giliinasi į meilės aistros, į moterystės slėpinius tiriančios moters pasauly.

Štai čia bendrybės ir išnyksta. Daugelio aspektų panaši, vis dėlto kai kuriai esminiai bruožais, ne tik ikonografiniai, bet ir formaliniai, Vilučių kūryba skiriasi. Remdamasis Wölffliniu šiuos skirtumus, netgi priešingybes, drįsciau apibrėžti renesanso ir baroko kategorijomis.

Be didesnių išvedžiojimų teigčiau, kad Vilutis atstovauja renesansui, o Vilutienė – barokui (ir ne tik dėl tam tikro chronologinio nuoseklumo, nes M.P. Vilutis iš tikrųjų yra keleriai metais vyresnis už Nijolę). Tiesiog Vilučio kūryba yra linijiška, plokščia, uždaros formos, daugiaplanė, daiktiskai aiški. Vilutienės savo ruožtu – tapybiška, gili, atviros formos, vieninga kompoziciniu požiuriu, relatyvi kalbant apie daiktiskajai vaizdavimą.

Netgi pagalbinę funkciją atliekančios lokalios ryškios spalvos

Su tikruoju renesansu M.P. Vilutis sieja daug dalykų. Kompozicinės ypatybės – vieni iš labiausiai į akis krentančių dalykų. Antai regisi, kad iš florentietiškų freskų ar medžio raižinių yra atkeliau tie vaizdą sukuriantys juodos ir balto santykiai (galima prisiminti Andrea Feltrini sgrafitus, Piccolomini „Dviejų mylimųjų istorijos“ iliustratorius kisi-

(ypač daug raudonos, mėlynos) pri-mena dėl perspektyvos pamisusiu Paolo Uccello ar Piero della Francescos perspektyvinės batalijas ir fiestas. Žmogaus proporcijų teorijos – dominuojančio, organizuojančio prado funkcija – pabrėžia-ma pastarųjų metų menininko piešiniuose. Visi į gabalus (lyg Andreaso Vesaliaus traktate) suplėšyti, akių nuo žiūrovų neatplėšiantys autoportretai primena bent jau Albrechto Dürerio raižinius, kuriuose vyru ir moterų kūnai analizuojami su tokiu pačiu moksliškai skrupulingu negailestingumu.

O Vilutienė yra barokiška. Pir-

miausia reikia pasakyti, kad nors ji, būdama grafikė, naudoja liniją kaip pagrindinę priemonę vaizdams kurti, tos linijos turi potenciją virsti juodomis dėmėmis. Kitas dalykas – dinamika. Bet kuri menininkės kompozicija stengiasi praplesti stačiakampio formato ribas, išeiti iš rėmų (netgi gryna fiziškai – kadangi dailininkė naudoja įvairius prikljūvimus ir aplikacijas). Juda ir vaizduojamos figūros. Jos, priešingai nei M.P. Vilučio detalizavimas, nu-brėžtos, nupieštos vienu, keliais laisvais gestais. Efektingas yra šešeliuotumas. Vienur dominuoja rembrantiška tamsa, kuris visą popieriaus lapą nutvieskusi tiepoliška saulės šviesa. Galų gale didžiausias parodokas tas, kad abu menininkai giliinasi į įvairiaus žmogaus kūno vibracijas bei atspalvius. Tačiau Nijolė tai perteikia abstrahuotai, emblemiškai – kiekviena figūra įkūnija su aistra, skausmu, ekstaze susijusias simbolines reikšmes. Dar svarbu, kad N. Vilutienė, kaip tikra barokinė dailininkė (na, kad ir Jacques Callot), savo kūryboje pul-

suoja panteistinėmis nuotaikomis –

kiekvienoje jos nupieštoje medžio

šakelėje, šaknelėje galima pajusti

mistišką nežinomą jėgą alsavimą

(taip pat žr. Pascalij).

Reziumuodamas pakartočiau,

kad tokiomis dichotomijomis ir

priešpriešomis, remiantis Wölfflinu,

galima išskaidyti ir lyginant ana-

lizuoti kiekvieną kuriančių meni-

ninkų porų kūrybą (vėl grįžtant prie

jau minėtų pavyzdžių, Pollockas arba

Kisarauskas būtų renesansinai,

o Krasner ir Kisarauskienė – baro-

kiniai pavyzdžiai). Tačiau visgi rem-

damasis išdėstytais teiginiais saky-

čiau, kad M.P. Vilutis ir N. Vilutienė

yre ryškiausiai Wölfflinio schemą

iliustruojantys pavyzdžiai. Bent jau

Lietuvos dailėje.

Dar apie konkrečią parodą no-

rēčiau pasakyti, kad ir ekspozicija

sukonstruota tokio formalaus de-

determinizmo principu – tik įėjus vi-

duon žiūrovą pasitinka „renesansi-

ne“ M.P. Vilučio kolekcija, kuri,

lipant viršun, īgauna šiaurėsijojo

renesanso ir manierizmo bruožų

(minėtieji „proporcijų“ piešiniai),

čia jų keičia barokinė N. Vilutienės

kunstamera, kupina moters temų,

barokiškai kintančių žiedų ir kitokiu gamtos motyvų.

Savaime aišku, čia išdėstytais po-

žiūris atsiduoda tam tikru seksisti-

nini prietaru – bent jau tuo stereotipu,

esą vyrai menininkai yra

racionalesni, monumentalesni, o

moterys – impulsyvesnės, rafinuo-

tesnės (Vilučių pora tai lyg ir pa-

tvirtintų). Gindamas tepasaky-

čiau, kad rėmiausi Wölfflinu, o ką

jis galvojo šiuo klausimu, bent jau

„Pamatinėse meno istorijos sąvoko-

se“, nepasakyta.

Mikalojus Povilas Vilutis.
„Fanatikas I“. 1973 m.

logrijas), būtybių vaizdavimas iš priekio, statiska ramybė. Tačiau renesansininkiai požymiai yra du: tai perspektyva ir proporcijų teorija pagrįstas žmogaus vaizdavimas. Centrinė geometrinė perspektyva yra tarsi svarbiausias M.P. Vilučio grafikos veiksnys, savotiška bazė, ant kurios laikosi visas antstatas. Tai dominuoja 8–10-ojo dešimtmečių M.P. Vilučio darbuose (ir ne tik grafikoje, bet ir parodoje nerodomos tapyboje).

Netgi pagalbinę funkciją atliekančios lokalios ryškios spalvos

nuo daugybinių motinysčių – taip antru vardu buvo vadintami režimo „teisingų“ temų neatitinkantys paveikslai. Tas pats laikotarpis pasižymi dar ir didžiulių viešo motinystės idealizavimo ir realios izoliacijos konfliktu. Šiomis dienomis motinystė – įvairių partijų ir celibato laikytis pasižadėjusių šventikų vartojama sąvoka, nemalonai valkijama, ypač prieš rinkimus, reguliarai prarandanti „šventumą“ mažinant biudžetą ir vėl ištakiamai, kai moterys išdrasina norėti teisius, nors šiaip dviese su vaiku nėra laikomos šeima.

Tai kūrinys ne apie motinystės sąvoką, o laukimą kažko nežinomo įsigilinančių į patirtis. Savo kūryboje Anglickaitė neutralizuoja ideologinius plepalus sutelkdama dėmesį į konkretių patirtį jau ne pirmą kartą. Kūrinys „XXXX“ jis fotografo vaikus, keičiančius savo lyti.

Nuotraukose jie tik paprasti vaikai, turintys savo svajonių ir išgyvenimų. Kad ir kaip neįprasta būtų tai įvardinti, kad ir ką malțu liežuvis politikai bei kitos organizacijos ar asmenys. Šiame kūrinje ji giliinasi į save.

Vaizdai kartais geriau už žodžius

Akvilės Anglickaitės paroda „Ji arba yra“ galerijoje „Kairė-dešinė“

Monika Krikštopaitė

Tai kruopščiai atrinktų fotografių dėlionė su konkretais erdvinių fragmentų vaizdais, kuri sukuria labai neapčiuopiamą atmosferą. Ant kitos sienos, kairėje, dviem moterų figūriniai portretai su šunims. Mėlynėname fone – viena jų, daili kaip madona iš bažnytinės dailės su žaviai haskiu veislės šunimi prie koju. Kita – žemiška moterėlė, glėbyje laikanti savo neparodinį augintinių. Kompozicijos ir spalvos aiškiai nurodo į Dievo motinos vaizdavimo krikščioniškąjį ikonografiją. Taigi turime iš vaizdų sudėliotą *Ją* ir kažką neapčiuopiamą, kas pavadi name skamba kaip *yra*.

Iš pradžių ši mišlė mane sutrikdė. Prie sutrikimo prisidėjo ir galerijos apšvietimas – prietema su į nuotraukas nukreiptais šviesos šuo-

rais. Iš atminties į pagalbą atėjo sumėistro, menininko Christiano Boltansko mintis, kad kūrinys ir neturi būti iškart aiškus, nes kai tai jis būtų perdėm stačiokliaiškis ir paprasčiausiai neįdomus. Ypač kai kalbama apie artikuliacijai sunkiai pasiduodančius potyrius. Tuomet susiūlame fone – viena jų, daili kaip madona iš bažnytinės dailės su žaviai haskiu veislės šunimi prie koju. Kita – žemiška moterėlė, glėbyje laikanti savo neparodinį augintinių. Kompozicijos ir spalvos aiškiai nurodo į Dievo motinos vaizdavimo krikščioniškąjį ikonografiją. Taigi turime iš vaizdų sudėliotą *Ją* ir kažką neapčiuopiamą, kas pavadi name skamba kaip *yra*.

Nei menininkai, nei man nesinori sakyt, kad tai yra kūrinys apie motinystę, nes tarybinė dailė kentė

Festivalis vėl ieško moters

„Sersēliafam“ vyks jau penktą kartą

Balandžio 22–30 d. Vilniuje, „Paskoje“, vyks jau penktasis moterų filmų festivalis „Sersēliafam“, gegužės 1–8 d. jis persikels į Panevėžį, Ukmergę, Palangą ir Nidą.

Šiųmetinio festivalio naujovė – Azijos kino programa. Filmas „Ten, kur nebuval“ („Dai Wo Qu Yuan Fang“, rež. Fu Tien-Yu, Taivanas, 2009) nukelė į nuošalų miestelį prie jūros, kur gyvena vieniša, prie ap linkos nepritampanti paauglė. Vie nišos moters kelionė į save – ir filmo „Nanajo“ („Nanayo“, rež. Naomi Kawase, Japonija, 2008) tema. Trisdešimtmetė Saiko Tailande atsiduria nuošalioje tradicinio tailandietiško masažo mokykloje. Čia kartu su masažo meistre Amari, jos sūnumi ir sena tarnaite jie tampa savotiška šeima. „Nanajo“ autorė 2007 m. pelnė Didžių Kanų kino festivalio prizą už juostą „Raudantis miškas“. Filmas „Užakusi upė“ („The Blind River“, rež. Seon-kyeong Ahn, P. Korėja, 2009) – apie skirtinę kultūrų susidūrimą. Filmo herojus korejietis prieš 30 metų buvo įvaikintas australų šeimos. Netikėtai jis sutinka Australijoje viešinčią Marią Korėjos, ši paskatiną ji grįžti į Korėją ir surasti tikrajų motiną. Kinų režisierė Xiaobi Tang filme „Tobulas gyvenimas“ („Wan mei sheng huo“, 2008) pasakoja niūrią istoriją apie darbo ieškančias moteris, priverstas migruoti po visą šalį. De rindama vaidybinių kinų su dokumentika, režisierė sekā jų pėdomis nuo siaurų gimbėjų miestų gatvelių

iki prašmatnių Honkongo gatvių, ro do vis didžiantį kontrastą tarp tradi ciniškų ir vakarietiškų Kinijos.

Konkursinė programa pristatys jaunų kūrėjų filmus. Katarzyna Rosłaniec pernai tapo Lenkijos vaidybinių filmų festivalio Gdynėje laureate – jai atiteko prizas už geriausią debiutą. „Prekybos centru mergaitės“ („Galerianki“, 2009) pasakoja apie žlugdančią prekybos centrų įtaką paauglėms. Patekusios į šiuolaikinių troškimų fabrikų pin kles, jos nori vis naujų drabužių ir brangių papuošalų. Pačios visko ne išgali išsigyti ir tampa prekybos centrų „mergaitėmis“, ieškančiomis čia „rémę“. Filmo „Gvybės ženkli“ („Les Signes vitaux“, rež. Sophie Deraspe, Kanada, 2009) herojė Simona po senelės mirties tampa savanoria, padeda mirštantiems žmonėms. Tačiau ją išsimylėjęs Borisas nori išsaugoti Simoną sau. „Gvyblio širdies“ („Coeur animal“, rež. Severine Cormamusaz, Prancūzija, 2009) herojai Polis ir Rosina gyvena atskirę Šveicarijos Alpėse. Čia jie dirba nuosavame ūkyje ir par duoda pieną bei ožkos sūrius. Viskas būtų panašu į idilę, jei ne Polio grubumas: su žmona jis elgiasi blo gau nei su ūkyje laikomais gyvuliais. Kito prancūzų filmo „Nesakune“ („Je ne dis pas non“, rež. Iliana Lolic, 2009) korejai bando atsakyti į klausimą, kas trukdo šiuolai kiniams žmonėms rasti meilę ir laimę. Trisdešimtmetė Adéle vis dar vienė. Bet jai kuo greičiau reikia išmokti pasakyti „Ne!“. Rusės Annos Fenčenko filmo „Dingės be žinių“

(„Пропавший без вести“, 2010) premjera įvyko šiemet Berlyno ki no festivalyje. Tai pasakojimas apie dizainerių, kurį milicija įtaria prisidėjus prie kaimynės sūnaus dingimo. Pagrindinėje festivalio programoje – septyni filmai apie meilę ir šeimą iš Ispanijos, Prancūzijos, Italijos, Vokietijos, Olandijos ir Švedijos. Ispanų režisierės Irene Cardona filme „Sužadėtinis Jazminai“ („Un novio para Yasmina“, 2008) bandoma atsakyti į klausimą, ką santuoka reiškia dabar. Kitos ispanės Roser Aguilar filmo „Geriausia, ką turiu“ („Lo mejor de mí“, 2008) herojė klausia savęs, ką jis galiai padaryti dėl meilės. „Dievo kabinetu“ („Les Bureaux de Dieu“, rež. Claire Simon, Prancūzija, 2008) herojės išskyti už meilės ir seksualinės laisvės ribų klausimai. Bendri garsiausiai tarp šios programos režisierių yra vokietė Caroline Link, 2003 m. apdovanota geriausio užsienio filmu „Oskaru“ už filmą „Kažkur Afrikoje“. 2008 m. sukurtas jos filmas „Prieš metus, žiemą“ („Im Winter ein Jahr“) – apie šeimos ryšius ir paslaptis. Pas garsų dailininkų apsilanku posamžė moteris ir užsako dukters ir sūnaus portretą. Potėpis po potėpio aiškėja, kad apie mišlingajį sūnų sukosi visas moters gyvenimas, o seseris jis kėlė didžiulę baimę. Fantastinės dramos „Atlantis“ („Atlantis“, rež. Digna Sinke, Nyderlandai, 2008) herojė, drovi trylikametė Ksenija jaučiasi nejaukiai, gyvendama griežtoje visuomenėje. Vieną dieną pa

keliu i mokyklą ji sutinka pagyvenusį vyriškį, kuris paprašo perduoti laišką kaimyninės salos gyventojui. Iš pradžių Ksenija atsisako, nes lantytis toje saloje uždrausta, bet vėliau pasiryžta. Taip jis atranda vietą, apie kurią svajojo. Vaikystės pasaulis išskyla ir italų „Cosmonautėje“ („Cosmonauta“, rež. Susanna Nicchiarelli, 2009). Penkiolikmetė Lučiana ir jos brolis laiko save komunitais ir žavisi sovietų bandymais užkariauti kosmosą. Tačiau Lučiana ima gėdytis sergančio brolio, vakiškų jų draugystę nustebia maištaujančios ir bandančios save atrasti paauglės jausmai. Šiuolaikinė moteris Mika – filmo „Itartina“ („Fis hy“, rež. Marija Blom, Švedija, 2008) herojė – visas jėgas atiduoda karjerai žiniasklaidoje. Tačiau vieną dieną Mika išsimyli ne tokį „kietą“ kaip jis kaimynas.

„Brigitte Bardot įkūnijo seksualumą, Catherine Deneuve – eleganciją, o Jeanne Moreau – intelektualų moteriškumą“, – rašė prancūzų kritikė Ginette Vincendeau. Moreau buvo prancūzų Naujosios bangos mūza. Ji sukūrė kine per 100 vaidmenų ir tapo gyva legenda. Festivalio retrospektyva primins penkis ankstyvius Moreau filmus. Tai – Naujają bangą paskelbęs François Truffaut filmas „400 smūgių“ (1959), kuriame Moreau teko epizodinis vaidmuo, ir vienas svarbiausiai aktorių biografijos filmų – 1961 m. Truffaut sukurtą meilės drama „Žiulus ir Džimas“. Programoje ir du Louis Malle'io filmai „Liftas į esafotą“ (1957), film noir įkvėpta

kriminalinė meilužių istorija, ir „Žaltvykslės“ (1963) – vienas pesi mistiškiausiu režisieriaus filmų apie nusprendusį nusižudyti rašytoją. Dar vienos prancūzų kino legendos Jacques'o Demy filme „Angelų įlanka“ (1963) Moreau suvaidino astringą lošeją.

Išskirtinis festivalio seansas bus skirtas amerikiečių režisierės ir garsios fotografės Lauren Greenfield dokumentiniam filmui „Liekna“ („Thin“, 2006). Tai filmas apie anoreksiją ir bulimiją sergančias moteris. Keturios filmo herojės – penkiolikmetė Britani, 25-ių Šeli, 30-ties Alisa ir 29-ių Poli – pasakoja savo šokiruojančias istorijas.

Festivalis primins ir du Rusijoje kuriančios režisierės Nijolės Adomėnaitės filmus. 1989 m. kartu su Borisu Grolovu sukurtą „Koma“ buvo vienas garsiausių „perestroikos“ filmų. Jo veiksmas nukeliai į Sibiro konklagerį. Filmo herojė studentė lageryje išsimyli prižiūrėtojų ir pagimdo jo kūdikį. „Namo ant smėlio“ („Dom na peske“, 1991) herojė – taip pat jauna, nepatyrusi mergina. Ji kilusi iš žemųjų sluoksninių, bet siekia imponuoti kultūringesniems už save. Šie nusprendžia iškrėsti merginai pokštą ir nusiunčia jai meilės laišką.

Mažiesiems žiūrovams bus skirti Švedijos animatorių filmukai vairuojami nuo dvejų metų. Tai „Vaiduokliukas Labanas“ bei „Taškelis ir Démelis pūgoje“.

PAGAL RENGĖJŲ INF.

Anonsai

Feministinė kinas „Skalvijos“ kino centre

NKMI (Naujosios kartos moterų iniciatyva) rengia pirmąjį „Feministinio kino“ festivalį, kuris prasidės balandžio 19 d., pirmadienį, „Skalvijos“ kino centre. Bus parodyti penki dokumentiniai filmai, iš arčiau supažindinantys su įvairiomis feminizmo apraiškomis. Filmai pasiūlyti vienos didžiausių nekomercinio moteriško kino platintojų „Moterys kuria kiną“ („Women Make Movies“). Šios Niujorko įsikūrusios organizacijos prodiusuojuojami filmai aplankė ne vieną svarbų festivalį, jų kolekcijai priklauso Jane Campion, Julie Dash, Sally Potter filmai. Pasak festivalio idėjos autorės ir vienos organizatorė Julianos Lozovskos, filmai kels klausimą, koks yra šiuolaikinis feminizmas ir kam jis reikalingas. Ar „Spice girls“, filmų ir žaidimų apie Larą Kroft, „Sekso ir miesto“ merginos yra šiuolaikinės feminizmo atstovės, išlaisvinančios moteris iš stereotipinių vaidmenų, laužančios lyties normas kovotojos, ar tiesiog seksualiniai, agresyviai prieskoniniai pagardintas masalas vypo akiai ir ausiai?

Balandžio 19 d. 19.30 bus parodytas dviejų kanadietų Dominique Cardonos ir Laurie Colbert filmas „Mano feminizmas“ („My Femi-

nism“, 1997). Šis duetas išgarsėjo savo pirmuoju drasai pavadinimu „Ačiū Dievui, aš lesbietė“. „Mano feminizmas“, nors ir sukurtais 1997-aisiais, primins, kad moterų kova už savo teises vis dar tėiasi, o problemos aktualios ir šiandien, ypač Lietuvoje, kuri, kad ir kaip graudžiai skambėtų, anot vienos mokslininkės, atluskios tolerancijos tyrimą, laiko save tolerantiškiausia ES valstybe. „Mano feminizme“ teigama, kad neįmanoma vienpusiškai apibrėžti to, kas vadina feminizmu. Kalbama apie skirtinges feministines problemas, rasę, seksualumą, moterų sveikatą, abortus, motinystę, skurdą ir galia. Tačiau kalbama ir apie tai, kad feminizmas gali pasiduoti hegemonijai ir imperializmu (kas ypač juntama dižiosiose valstybėse).

Filmas „Kol mirtis mus išskirs“ („In Sickness and in Health“, 2007), kuris bus rodomas balandžio 21 d. 17 val., iš pamatų bando supurti ne taip ir seniai ištvirtinusiai buržuazinės šeimės bei santuokos konцепciją, teigiančią, jog vyro ir moters santuoka – tai tūkstančius metų gyvavęs civilizacijos pamatas. Režisierė Pilar Prassas nukreipia kamerą į homoseksualų žmonių poras, kovojančias už teisę tuočiai ir kurti šeimą. Filmą sukurta paskatino režisierės kaimynės bei geriausios draugės mo-

rodus Ani Di Franco, Sinead O'Connor, Skin ir kt. Režisierė bando ižvelgti, kaip feminizmas paveikė pastarųjų dešimtmečių muziką. Kalbinamos dainininkės tik įrodo, jog neprivaloma kalbėti saldžiai ir švelniai, kad būtum pastebėta ir įvertinta. Parmar taip pat tvirtina, kad feminizmas nemirė, tik išėjo agresyvė formą, ypač mene.

Feministinio kino savaitės programą balandžio 23 d. 17 val. užbaigs filmas „Viršelių merginų kultūra“ („Cover Girl Culture: Awakening the Media Generation“, 2009). Režisierė – buvusi garsi manekenė Nicole Clark. Būtent jos modelio karjera, madū pasaulio užkulisiai ir paskatinio sukurti šį filmą, kuriuo režisierė teigia norinti pasidalinti pirmiausia su jaunomis merginomis. Nors daugumai merginų kasdien primeina, kad ne graži figūra ir seksualumas atneša laimę (kad ir kaip balsiliai tai skambėtų), mažai kas keiciasi, nes žiniasklaida sugebė praplauti naivius protutus savo dirbtine pompastika. Tad Clark dar kartą klausia, kas nustatinėja grožio ir laimės standartus, ir bando įrodyti, kad jei dabartinė grožio iliuzija ir toliau bus nevaržomai plėtojama, ateitis visiškai nebūs graži.

„Jėjimas į visus seansus nemokamas.“

PARENGĖ SANTA LINGEVIČIŪTĖ

„Viršelių merginų kultūra“

Prisiminimai apie ateitį

Krësle prie televizoriaus

Paskutinės dienos – su gedulo žyme. Lenkijos lëktuvu katastrofa netoli tragiškosios Katynės tarsi atitolino vius kitus – svarbius ir nesvarbius įvykius. Nuo pat šeštadienio pietų žiūriu „Polonia“ televiziją ir stebiuosi lenkų žurnalistų profesionalumu, jų sugebėjimu išsaugoti rimtį, jų siekiu prisiminti kiekvieną, kuris buvo tame Prezidento lëktuve, leisti išskalbėti juos pažinojusiems žmonėms. Net garsaus politikos žurnalisto Tomasz Liso pokalbių laida ši pirmadienį priminė grupinį psichoterapijos seansą – žymūs politikai kalbėjo apie savo žuvusių draugus visiškai atvirai išliedami susikaupusį skausmą.

Tikiuosi, kad šeštadienį vyksiančios atsišveikinimo su žuvusiaisiais iškilmes Varšuvosje ir sekmadienį renčiamos laidotuvės Krokuvos Vaveliye, kur Lenkijos prezentas su žmona bus palaidoti šalia didžiojo idealisto Józefo Piłsudskio, neliks be Lietuvos televizijų dėmesio. Todėl programos, matyt, keisis.

Noriu priminti kelis filmus, kuriems verta skirti laiko. Pirmiausiai tai, žinoma, Federico Fellini „Satyrikonas“ (LTV, 18 d. 23.30). Tai antikos rašytojo Petronijaus knygos ekranizacija. Romane imperatoriaus Nerono patarėjas Petronijus apraše Romos imperijos degradaciją. Tai laikai, kai kasdienybė buvo šventės, festivaliai ir orgijos, o moralės sąvoka paprasciausia neegzistavo. Režisierius gana laisvai elgesi su literatūriniu filmo pagrindu, papildė jį Ovidijaus „Metamorfozų“ ir Apulėjaus „Aukšinio asilo“ motyvais. Fellini nesiekė tiksliai atkurti istorinės epochos, jis perteikė jos dvasią, kuri filmo kūrimo metais – lemtingais Europai 1968-aisiais – atrodė universalis. Tačiau tai nereiškia, kad režisierius nestudijavo epochos. Amžininkai prisimena, kad Fellini giliuos i istorinius šaltinius, filmo konsultantus buvo klasikinės filologijos garsenybė Luca Canali. Fellini norėjo, kad jo „Satyrikonas“ né iš tolo neprimint holiudiško istorinio reginio. Tai turėjo būti filmas ties sapno ir reportažo iš tolimos, nežinomas planetos, „planetos Roma“, kur viskas tarsi atpažystama, bet svetima ir nesuprantama, riba. Fel-

lini norėjo sukurti filmą, kuris leistų žiūrovui pajusti milžinišką distančią, skiriančią ji nuo praeities. „Satyrikone“ jis rodo pasaulį, apimtą mirties nuojautos, kai gyvenimo skonis juntamas bene aštriausiai, nors ir nebesugebama megautis.

Apie tai ir garsiausia scena – Trimalchionu tapo vienos Romos tratorijos savininkas, filme vaidino tikri hipiai, muzikantai, neprofesionalai. Jie turėjo tapti filmo hermafrodita, nimpomančmis, pirkliais, artistais. Iš pradžių Fellini buvo išstikinės, kad prasta vaidyba ir asincroniškas garsas gali tapti idealiai išraiškos priemone, kai reikia sukurty svetimumo, distancijos, archaiškumo pojūtį. Režisierius norėjo, kad filme skambėtų til lotynų kalba (garsinti personažus buvo žada ma kviečti vokiečių kunigus ir klerikus), kuri dar labiau padidintų distanciją tarp šiuolaikinio žiūrovo ir filme rodomas epochos. Tačiau šio sumanymo teko atsisakyti, liko tik kelios lotyniškos sentencijos.

Iš tikruju, „Satyrikone“ Fellini rodo kolektyvinę pasamonę, panardina į archetipų ir mitų realybę. Kasdienio gyvenimo epizodai filme įgyja simbolisko skambesio, natūralizmas (kuris ypač šokiravo žiūrovus erotinėse scenose) tampa iracionalus, paslaptingas. Fellini tarsi megaujasi pasaulio šlykštumu, bjaurumui, instinktais, rodo pasauli ties patologijos riba, todėl pa smerktą mirti, išnykti. Čia valdo tik absurdas ir atsitiktinumas. Bet kartu jis paverčia kasdienybę ritualu, misterija.

Po ketverių metų pertraukos su kurtais Fellini „Satyrikonas“ Italijoje ir Europoje sukėlė daug ginčų. Kai kurie kritikai bandė ginti Fellini, sa kydami, kad jis rodo pasaulį dar prieš atsirandant krikščionybei. Milžiniškas permanentas ir seksualinė revoliuciją išgyvenančioje JAV filmas rado daug gerbėjų.

„Satyrikono“ temas, tik visiškai

kitaip, pratęs Mike'o Judge'o 2006 m. filmas „Idiokratija“ (TV3, 17 d. 13.15). Beje, vienas išsėdėtių scena riaus bendraautorius yra Ethanias Cohenas. Filmo herojus Džo (Luke Wilson) tikrai nėra pats išmin tingiausias vaikinas Žemėje. Jis tampa Pentagono eksperimentu hibernacija dalyviu. Bet atsitsinka taip, kad Džo atsibunda 2505 metais ir suvokia, kad žmonijos intelektualinis lygis krito žemai bet kokia lygio ir kad dabar jis yra pats protingiausias iš gyvų žmonių. Tą ateities pasaulį apibūdina masinis komercializmas ir kvalios televizijos laidos. Tokioje aplinkoje labai lengva perimti visą kontrolę į savo rankas, bet ar vidutinybė Džo su gebės atkurti pusiausvyrą? Ar jam pavys pakeisti evoliucijos kryptį?

Filmo režisierius yra sakęs, kad „Idiokratijos“ sumanymas jam gime 1997 m., kuriant animacinį filmą apie Byvį ir Tešlagalvį. Tada jis esą susimastė, kur link evoliucio nuoja mūsų pasaulis.

Žinoma, pasaulis siekia, kad pramo gatauapti visuotinę. Todėl pramo-

„Prestiges“

ne'as, Tracey Ullman, Joan Plowright, Riveris Phoenixas, Williamas Hurtas, Keanu Reevesas žadina nostalgiskus prisiminimus. Esu didelis Jodie Foster gerbėjas, todėl nepraleisiu proges pasižiūrėti 2002 m. Davido Fincherio sukurta „Panikos kambarių“ (LNK, 17 d. 22.45). Foster herojė yra jauna išsiskyrusi moteris, kuri po skyrybų su dukrele nusiperka namų. Jame įrengtas vadinas amasis panikos kambarys, t.y. izoliuota vieta, kur galima pasislėpti nuo banditų, plėšikų. Vieinas talentingiausiai šių dienų režisierius Fincheris filme, be abejio, siekė sukurty hičkokišką atmosferą, todėl „Panikos kambarių“ tok svarbus ir simboliskas kiekvienas šešelis, daiktas ir, žinoma, pats namas. Nostalgiskus prisiminimus žadina ir Roberto Rodriguezo „Kartą Meksikoje“ (TV3, 18 d. 21 val.) – paskutinė trilogijos apie keliaujantį ir nenuspėjamą gitaristą dalis. Christopherio Nolano „Prestiges“ (LNK, šv. 22.25) – prabangus reginys, pavidinantį į karalienės Viktorijos epochą. Filme pasakoja dvių tarpusavyje konkuruojančių iliuozionistų istoriją. Robertas (Hugh Jackman) ir Alfredas (Christian Bale) kovoja nuo pat pirmos susitikimo akimirkos. Iš pradžių tai primena žaidimą, vėliau jie tampa mirtinės priekis. Nolanas visada mėgsta žanrinį kiną kiltelėti iki filosofinės parabolės (taip atsikito ir jo filmams apie Betmeną), bet šiame man jdomėnė pasirodė būtent fantasmagoriška Viktorijos laikų būtis, o ne pasvarsymai apie magijos prigimtį.

kitą nuo vaikystės prieinamą knygelę. Bet buvimas vietoje tuo ir pranašus, kad iš profesionalų susipažinti su visomis įmanomomis hipotezėmis ir visų silpnomis vietomis. Ir tada, po viso šio parengiamo darbo, paaikškėja neįvengiamala galutinė išvada – žinome, kad nieko nežinome.

Kai mūsų keliones organizuoja kas kitas – visada apie tai pranešame. Bet gerokai dažniau būna taip, kad naudojus pakvietimais į renginius įvairiuose pasaulio vietose pakeliui padaryti nieko bendra su jais neturi pinigų. Ir, kaip nesenai sužinojau, ne aš vienas tok.

Teisybė, galutinis produktas apie

dangi neturi pinigų automobiliui nuomotis, keliais dienas važinėjau po salą dviračiu, kalmuotais šunkeiliais karštyje, tamypdamas visą įranga ant kupros. Žygiai su neperšau namomis liemenėmis Afganistano kalnų karštyje tokiam ekstremaliam filmavimui neprilygo.

Tiesiog manau, kad kai kurios

pasaulio vietas yra pernelyg idomios, kad nepasidalystum jomis su kita – tik dėl to ir dirbu.

Taip darau ne pirmą kartą, ir, reikiu pasakyti, tam sukiu beveik viša atlyginimą. Per vienas iš tokius atostogų – nuo pradžios iki pabaigos suorganizuotų ne poilsiu, o vien tam, kad parsivežiau reporažų seriją – mano ištraukta kame-

LTV tė Vyauto Žalakevičiaus 80-mečio minėjimą ir parodys du lie tuvių kino klasiko filmus – „Niekas nenorėjo mirti“ (17 d. 23 val.) ir „Vi sa teisybė apie Kolumbą“ (LTV2, 17 d. 21.35).

Jūsų –

JONAS ŪBIS

P.S. „Panoramos“ žurnalistas Vy kintas Pugačiauskas pasipiktino mano neprofesionalumu, nors aš tik suabejojau, ar LTV turi pinigų komandiruoti savo žurnalistas į Velykų salas. Jis siūlo, kad kaskart, kai iškils neaiškumų, kreipčiausis tiesiai į jį. Tačiau škark abejonės man kilo labiau kaip eiliniams „Panoramos“ žiūrovui (kaip profesionalas žiūriu visai kitas žinių laidas), nuolat suduriančiam su LRT vadų dūsavimais, esą nacionalinei televizijai kasta trofiškai stinga lėšų. Beje, kilo ne tik man. Todėl gal būtų geriau, kad pati televizija iš anksto apsidraustų nuo panašių itarimų ir tiesiog informuot, kad rodomas siužetas – pasiaukojančio žurnalistu atostogų įspūdžiai. Juk, tarkime, man visai nekyla klausimas, už kieno pinigus Rūta Lankininkaitė važiavo į Varšuvą. Tai jos profesinė veikla. Šiaip esu įsitikinęs, kad tikras profesionalas turėtų abejoti viskuo, pirmiausia, žinoma, savimi. Bet kad ponas Pugačiauskas savo laiško pradžioje ir pabaigoje keliskart labai lietuviškai suabejojo mano lytine tapatybe, manau, su profesionalumu neturi neko bendra.

J. Ū.

Mums rašo

Laiškas Jonui Ūbui

Žinau, kad jokio Jono Ūbio nėra – bet tikiuosi, kad neegzistuojančią personą šitas laiškas pasieks.

Ir tada toji neegzistuojanti persona supras, kaip lietuviškai tikrovė – kai daug kas yra perkama ir parduoda – yra sugadinusi jo ar jas pasaulėvaizdį. Juokingiausia, kad šitokį kaltinimą, kokius apraše, aš tikėjaus, nes tą lietuvišką tikrovę ir tą ciniškajį pasaulėvaizdį puikiai pažistu.

Tiesa yra ta, kad važiavau už savo pinigus – atostogų.

Važiavau su savo kamera, o ka-

ra sukėlė pasižaudymą ir dvieju priešišku užsienio reikalų ministrių pasikeitimą notomis. Ir tada, ir dabar manau, kad tai, jog LRT neturi pinigų, neturi būti klūtis mums patiemis, o ne kokiems nors rėmėjams, rinktis temas, kurias norime rodyti. Ne tik atostogos – už savo pinigus važinėjau, nakvodomas oro uostuose, ir į renginius, kuriuose LRT turėtų būti atstovaujama, bet neturi pinigų. Ir, kaip nesenai sužinojau, ne aš vienas tok.

Teisybė, galutinis produktas apie

salos paslaptis gali atrodyti banalus, bet prie banalumo vedą kaip tik tai, kad stengiuosi laikytis profesionalumo taisyklų. Iš toli viskas atrodo paprasčiau, ypač perskaičius vieną

reikėtų – todėl, kad manau, kad dėl pinigu stygiai žiūrovai neprivalo likti uždaryti provincialiame pasaulėlyje.

Na, o kalbant apie profesionalumą ir etiškumą – Lietuva maža, ir mane rasti labai lengva. Tai, kad Jonas Ūbis, prieš kaltindamas, nepasiaiškino, manau, daug parodo ne apie mano, bet apie jo ar jos profesionalumą.

Kadangi jau paskelbė straipsnį višai, profesionalumas ir etiškumas sakytu, kad ir pasitaisyti de ra ligiai taip pat viešai, kaip su klydote.

VYKINTAS PUGAČIAUSKAS

Parodos	
VILNIUS	
Nacionalinė dailės galerija	
<i>Konstitucijos pr. 22</i>	
XX a. Lietuvos dailės ekspozicija	
Povilo Ričardo Vaitiekūno kūrybos paroda „Tapyba. Piešiniai“	
Vilniaus paveikslų galerija	
<i>Didžioji g. 4</i>	
Chodkevičių rūmų klasicistiniai interjerai	
Lietuvos dailė XVI–XIX a.	
„Francisco Goya. Los caprichos“ (iš Latvijos nacionalinio dailės muziejaus kolekcijos)	
Karaimų dailininko Bari Egizo (1869–1946) kūrinių paroda „Nuo Stambulo iki Vilniaus“	
Radvilių rūmai	
<i>Vilniaus g. 22</i>	
Lietuvių išeivijos kūrybos paroda „Dovana Nepriklausomai Lietuvai“	
Taikomosios dailės muziejus	
<i>Arsenalo g. 3 A</i>	
Paroda „Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų radiniai“	
iki 18 d. – paroda „Baltų menas“	
Lietuvos nacionalinis muziejus	
Naujasis arsenatas	
<i>Arsenalo g. 1</i>	
Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorija	
Lietuva carų valdžioje	
Lietuvos valstiečių buities kultūra	
Kryždirbystė	
„Neprilausomos Lietuvos dvidešimtmečio akimirkos“	
Vytauto Kaušinio plakatų ir fotografijų paroda	
Paroda „Gyvenimas virš vandens“	
Senasis arsenatas	
<i>Arsenalo g. 3</i>	
Lietuvos proistorė	
Kazio Varnelio namai-muziejus	
<i>Didžioji g. 26</i>	
K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija	
<i>Lankymas antradienį – šeštadienį iš anksto susitarus tel. 279 1644</i>	
Bažnytinio paveldo muziejus	
<i>Šv. Mykolo g. 9</i>	
Bažnytinio paveldo muziejaus ekspozicija	
Šiuolaikinio meno centras	
<i>Vokiečių g. 2</i>	
2009 metų „Swedbank“ meno apdovanojimo nominantų paroda	
„Coro Collective“ „Raidyno pamoka“	
Kęstučio Grigaliūno paroda „Mirties dienos raščiai“	
Benignos Kasparavičiūtės ir Kęstučio Šapokos paroda „Meno sparnai“	
Gintaro Makarevičiaus paroda „Piešiniai“	
„Lietuvos aido“ galerija	
<i>Žemaitijos g. 11</i>	
Vytauto Kaujo paroda „Pabradymai“	
iki 17 d. – Antano Martiničio (1939–1986) tapybos darbų paroda	
LDS galerija „Kairė-dešinė“	
<i>Latako g. 3</i>	
iki 24 d. – Stasio Aukštulio kūrybos paroda „Pagonis“	
Žanetos Jasaitytės kūrybos paroda „Pasaulis mano“	
Akvilės Anglickaitės kūrybos paroda „Ji arba yra“	
Galerija „Akademija“	
<i>Pilies g. 4/2</i>	
iki 17 d. – Romo Dalinkevičiaus (1950–2001) kūrybos paroda, skirta 60-osioms gimimo metinėms	
nuo 19 d. – VDA aspirantų paroda	
Vilniaus dailės akademija. Dizaino inovacijų centras „Titanikas“	
<i>Maironio g. 3</i>	
Audrius Puipos (1960–1997) personalinė	
kūrybos paroda „Nuo vaikų dailės mokyklos iki Lietuvos dailės klasiko“	
Modernaus meno centras	
<i>Literatų g. 8</i>	
Inos Budrytės tapybos paroda „Iš mano kambarių“	
„Arkos“ galerija	
<i>Aušros Vartų g. 7</i>	
iki 21 d. – scenografų kūrybos paroda	
Dalios Kasčiūnaitės tapyba	
Ramintos Baltrušytės paroda „Popierinės baltumos“	
„Prospekto“ fotografijos galerija	
<i>Gedimino pr. 43</i>	
iki 17 d. – Valerijos Dichavičienės fotografijų paroda „Jie buvo greta mūsų“	
Šv. Jono gatvės galerija	
<i>Šv. Jono g. 11</i>	
Paroda „Metų skulptūra 09“	
Lietuvos dailininkų sajungos parodų salė	
<i>Vokiečių g. 4/2</i>	
Paroda „Du grafikai iš Bulgarijos“ (Ivanas Ninovas, Maria Duhteva)	
Pamėnkalnio galerija	
<i>Pamėnkalnio g. 1/13</i>	
iki 18 d. – karikatūrų paroda	
Galerija „Meno niša“	
<i>J. Basanavičiaus g. 1/13</i>	
Audriaus Janušonio paroda „Ars brevis, vita brevis“	
Vilniaus rotušė	
<i>Didžioji g. 31</i>	
Nijolės Vilutienės, Mikalojaus Vilučio kūrybos paroda	
Teatro, muzikos ir kino muziejus	
<i>Vilniaus g. 41</i>	
Paroda „Lietuvos kinas. 1909–2009“	
Jūratės Mykolaitytės tapyba	
Savicko paveikslų galerija	
<i>Trakų g. 7</i>	
Valentino Ajausko tapybos paroda „Vilniaus šeštadienai“	
Seimo parodų galerija	
<i>Gedimino pr. 53</i>	
Senųjų fotografijų paroda „Tarpukario bajorai“	
Senamiesčio menininkų dirbtuvė	
<i>Totorių g. 22</i>	
iki 25 d. – Artūro Aliuko, Elenos Griščenko, Pauliaus Juškės, Agnės Juškaitės paroda „Portretų etiudai“	
VGTU bibliotekos galerija „A“	
<i>Saulėtekio al. 14</i>	
iki 24 d. – Vlado Liatuko paroda „Lietuva mano“	
Lietuvos technikos biblioteka	
<i>Šv. Ignoto g. 6</i>	
Lietuvos specialiosios kūrybos draugijos „Guboja“ paroda „Gyvenimo spalvos“	
Viktoro Karaliūno fotografijų paroda	
Lietuvos medicinos biblioteka	
<i>Kaštonų g. 7</i>	
Plenero „Atraskime nežinomus Lietuvos turtus – tris nuostabius E.F. André parkus prie Vilniaus“ retrospektyvinė darbų paroda	
„Juškų Gallery“	
<i>Barboros Radvilaitės g. 6 b</i>	
Stasio Krasausko paroda „Nuo eskizo iki grafikos laikšto“	
„Domus“ galerija	
<i>Lukšio g. 32</i>	
Juozo Pranckevičiaus tapyba	
Rūtos Eidukaitytės ir Arvydo Kašausko tapyba	
Rimanto Dichavičiaus kūrybos paroda	
„Darios“ galerija	
<i>Žirmūnų g. 70</i>	
Kęstučio Mikėno ir Algimanto Patamsio	
paroda „Abipus Atlanto“ (porcelianas, kristalinė glazūra)	
Vilniaus vaikų ir jaunimo meno galerija	
<i>Vilniaus g. 39/6</i>	
nuo 23 d. – paroda „Monikai Bičiūnienei – 100“	
Galerija „Rotunda“	
<i>A. Rotundo g. 3</i>	
Mindaugo Mažalio keramika	
Galerija „Znad Wilii“	
<i>Išganytojo g. 2 / Bokšto g. 4</i>	
Veros Asiaudouskajos (Minskas) paroda	
Užupio galerija	
<i>Užupio g. 3</i>	
Irenos Žukauskytės metalo plastikos ir juvelyrikos paroda „Sodas“	
Užupio meno inkubatorius	
<i>Užupio g. 2</i>	
iki 20 d. – Arturo Maksimiliano paroda „Užupio geležis“	
Galerija „Dailininkų menė“	
<i>Šeiminykščių g. 23</i>	
Vlado Karatajaus jubiliejinė tapybos paroda	
Rašytojų klubas	
<i>K. Sirvydo g. 6</i>	
Arvydo Kašausko kūrybos paroda	
Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centras	
<i>Naugarduko g. 10/2</i>	
iki 23 d. – Wiesławovo Rosochos (Lenkija) grafikos darbų paroda „Nebylusis kinas“	
„Vitražo manufaktūra“	
<i>Stiklių g. 6</i>	
Stiklo meno paroda „nuoDÉMÉS“	
Vilniaus pedagoginis universitetas	
<i>Studentų g. 39</i>	
nuo 16 d. – paroda „Katynės žudynės“	
Lietuvių kalbos institutas	
<i>P. Vileišio g. 5</i>	
nuo 16 d. – Algimanto Jono Kuro piešiniai	
KAUNAS	
M. Žilinsko dailės galerija	
<i>Neprilausomybės a. 12</i>	
Berlyno sienos sugriovimo 20-mečiui paminėti skirta paroda „Siena“ (Italija)	
iki 18 d. – norvegų tapybos paroda „Nuo Dalio iki Dolko“	
Kauno paveikslų galerija	
<i>K. Donelaičio g. 16</i>	
Akcijos „Augink atsakingai“ paroda „Nereikia diržo“	
nuo 16 d. – Vytauto Tamoliūno mirties metinėms skirta paroda „Matau save paveikslė...“	
Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus	
<i>V. Putvinskio g. 55</i>	
Budistinių ritinių piešinių paroda	
iki 25 d. – paroda „Sodžiaus lobijų ieškotojai“	
A. Žmuidzinavičiaus kūrinų ir rinkinių muziejus	
<i>V. Putvinskio g. 64</i>	
Satyros ir humorų klubo „Šaipokai“ narių darbų paroda	
Paroda „Grafičios menas: tradicija – eksperimentas“	
Galerija „Meno parkas“	
<i>Rutušės a. 27</i>	
„Šešilių teatras (Proecta ombra)“ (Barcelona)	
Maironio lietuvių literatūros muziejus	
<i>Rutušės a. 13</i>	
Lietuvių egzodo literatūros apžvalga „Išėjė sugržti“	
„Antanui Baranauskui – 175“	
„Kas apsakys tą ilgesį...“ (Mykolui Morkūnui atminti)	
Marijos Macijauskienės 80-mečiui skirta	
Spektakliai	
VILNIUS	
Nacionalinis operos ir baletų teatras	
<i>16 d. 18.30 – P. Čaikovskio „MIEGANČIOJI GRAŽUOLĖ“. Dir. – R. Šervenikas</i>	
<i>17 d. 18.30 – „RAUDONOJI ŽIZEL“. Dir. – R. Šervenikas</i>	
<i>18 d. 18.30 – J. Tamulionio „BRUK-NELĖ“. Dir. – R. Šervenikas</i>	
<i>19 d. 18.30 – G. Verdi „RIGOLETAS“. Dir. – M. Staškus</i>	
<i>20 d. 18.30 – G. Verdi „TRAVIATA“. Dir. – R. Šervenikas</i>	
<i>21 d. 18.30 – P. Čaikovskio „GULBIŲ ŽERAS“. Dir. – R. Šervenikas</i>	
Nacionalinis dramos teatras	
<i>16 d. 18 val. – „PRIVATI VALDA“ (pagal M. Martinaičio pasaką „Avinėlio teismas“). Rež. ir dail. – V. Mazūras</i>	
<i>17 d. 18 val. – „BALIO PELYTÉ“. Rež. – A. Vidžiūnas</i>	
<i>18 d. 18 val. – „NENORIM KARO KARLONAS“. Rež. – A. Lebeliūnas (VšĮ „Laimingi žmonės“)</i>	
<i>19 d. 18 val. – V. Klimo „VILTIES KABARETAS“. Rež. – D. Turčinaičas</i>	
<i>20 d. 18 val. – „PRIE BARJERO“ (A. Čechovo vienaveiksmės humoreskos). Rež. – A. Lebeliūnas (VšĮ „Laimingi žmonės“)</i>	
<i>21 d. 18 val. – „KAIP RAGANOS GELBĖJO PASAKĄ“ (teatras „Peterburgo angažementas“)</i>	
<i>22 d. 18 val. – „BALIUS SAVOJOJE“ (teatras „Peterburgo angažementas“)</i>	
<i>23 d. 18 val. – S. Sinclairo, A. McCarteno „ORLY STRIPTIZA“. Rež. – O. Šapošnikovas (teatras „Domino“)</i>	
Vilniaus teatras „Léle“	
Didžioji salė	
<i>16 d. 18 val. – PREMJERA! „PRIVATI VALDA“ (pagal M. Martinaičio pasaką „Avinėlio teismas“). Rež. ir dail. – V. Mazūras</i>	
<i>17 d. 18 val. – A.A. Jonyno, V. Mazūro „CIRKAS YRA CIRKAS“. Rež. ir dail. – V. Mazūras</i>	
<i>18 d. 18 val. – „GELEŽIS IR SIDABRAS“ (pagal V. Šimkaus eiles). Insc. aut ir rež. – R. Kazlas</i>	
<i>19 d. 18 val. – „NAŠLAITĖ ELENYTÉ IR JONIUKAS AVINIUKAS“. Rež. – R. Driežis</i>	
„Menų spaustuvė“	
<i>17 d. 19 val. Juodojoje salėje – PREMJERA! „ERDVĘ TARP MŪSŲ“. Rež. – S. Uždaviny</i>	
<i>17 d. 19 val. Kišeninėje salėje – „GIMIMO DIENA“. Rež. – S. Degutytė (VšĮ „Stalo teatras“)</i>	
<i>17 d. 19 val. Kišeninėje salėje – „ATVIRAS RATAS“. Rež. – A. Giniotis</i>	
<i>18 d. 19 val. Juodojoje salėje – K. Binkio „SPARNUOTAS MATAS“. Rež. – A. Giniotis („Atviras ratas“)</i>	

20 d. 19 val. *Juodojoje salėje* – M. Korenaitės „PABEGIMAS Į AKROPOLĮ“. Rež. – A. Giniotis (teatras „Atviras ratas“) 21 d. 11 val. *Juodojoje salėje* – „BŪTI AR NEBŪTI“ (Neigaliųjų teatrų satyros festivalis) 22 d. 19 val. *Juodojoje salėje* – „PASINTINYS“. Rež. – D. Keturakytė (VšĮ „Naujasis teatras“)

VGTU teatras-studija „Palėpė“

16 d. 19 val., 17 d. 16, 19 val. – „ATĖJAU IR IŠEINU“ (pagal M. Pocevičiaus eiles). Rež. – O. Kesminas

KAUNAS

Kauno valstybinis dramos teatras

16 d. 19 val. *Mažojoje scenoje* – M. Walczaiko „KELIONĖ Į KAMBARIO VIDŪ“. Rež. – A. Jankevičius

17 d. 18 val. *Tavernos salėje* – I. Hagerup „STIKLINĖ ARBATOS SU CITRINA“. Rež. – D. Juronytė

18 d. 12 val. *Ilgajoje salėje* – I. Paliulytė „ANDERSEN GATVĖ“. Rež. – I. Paliulytė

18 d. 15 val. *Tavernos salėje* – J. Smuollo „SVEČIUOSE PAS PULKININKO NAŠLĘ“. Rež. – D. Juronytė

18, 25 d. 19 val. *Mažojoje scenoje* – E.-E. Schmitto „SMULKŪS VEDYBINIAI NUSIKALTIMAI“. Rež. – R. Banionis

21 d. 18 val. *Ilgajoje salėje* – J.L. Lagarce'o „TOLIMA ŠALIS“. Rež. – G. Varnas

21 d. 19 val. *Mažojoje scenoje* – S. Kane „4.48 PSICOZË“. Rež. – V. Tertelis

22 d. 19 val. *Mažojoje scenoje* – D. Danis „PASKUTINĖ DIURANŲ DAINA. IŠPAŽINTIS“. Rež. – A. Jankevičius

Kauno muzikinis teatras

16 d. 18 val. – I. Kálmáno „GRAFAITÉ MARICA“. Dir. – J. Janulevičius

17 d. 18 val. – J. Kanderio, J. Steino, F. Ebbo „ZORBA“. Dir. – V. Visockis

18 d. 12 val. – W.A. Mozarto „MAŽOJI BURTŲ FLEITA“. Dir. – V. Visockis

22 d. 18 val. – R. Rodgerso „MUZIKOS GARSAI“. Dir. – J. Vilnonis

Kauno mažasis teatras

16, 17, 22 d. 19 val. – PREMJERA!

L. de Weck „MYLIMIAUSI“. Rež. – V. Balsys

21 d. 19 val. – A. Dilytės „LAUROS KOSMOSAS“. Rež. – A. Dilytė

Kauno valstybinis lėlių teatras

17 d. 12 val. – „UŽBURTOS PILIES PASLAPТИS“. Rež. – O. Žiugžda

18 d. 12 val. – „PASAKA APIE LIETAUS LAŠELI“. Rež. – O. Žiugžda

18 d. 18 val. – „GAIDUKAS“. Rež. – J. Smoriginas (Lietuvos nacionalinis dramos teatras)

KLAIPĖDA

Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras

16, 17 d. 18.30 – G. Kuprevičiaus „VERONIKA“

18 d. 17 val. – PREMJERA! P. Čaikovskio „SPRAGTUKAS“

ŠIAULIAI

Šiaulių dramos teatras

16 d. 18 val. – G. Figueiredo „EZOPAS, ARBA LAPĖ IR VNUOGĖS“. Rež. – R. Steponavičiūtė

17 d. 18 val. – H. Ibseno „NORA“. Rež. – S. Račkys

18 d. 12 val. – „KUKUČIO KELIONĖ“. Insc.

aut. ir rež. – I. Norkutė

18 d. 18 val. – P. Schenault „J SVEIKATA, PONE!“ Rež. – N. Mirončikaitė

21 d. 13 val. – „MAŽYLIS IR KARLSONAS“. Rež. – A. Lebeliūnas (VšĮ „Laimingi žmonės“)

21 d. 18 val. – „PRIE BARJERO“. Rež. – A. Lebeliūnas

22 d. 18 val. – R. Lamoureux „SRIUBINĖ“. Rež. – N. Mirončikaitė

23 d. 18 val. – K. Borutos „BALTARAGIO MALŪNAS“. Rež. – A. Pociūnas

Koncertai

Lietuvos nacionalinė filharmonija

17 d. 17 val. *Telšių Žemaitės dramos teatre* – prancūzų muzikos koncertas. Čiurlonio kvartetas. Solistai K. Zmailaitė (sopranas), E. Seilius (tenoras)

17 d. 19 val. *Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje* – Lietuvos nacionalinis simfoninių orkestras. Solistas H. Rosengrenas (klarnetas, Švedija). Dir. – J. Domarkas.

Programoje L. Povilaičio, F. Ticheli, R. Strausso kūriniai

18 d. 12 val. *Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje* – Lietuvos kamerinis orkestras. Dir. – M. Pitrėnas. Solistai J. Bakševičiūtė (išilginė flieita), U. Žuklytė (smuikas), P. Paukštė (violončelė), U. Bakševičiūtė (išilginė flieita), A. Gocentas (violončelė), I. ir M. Pranskutės (smuikai), B. Bartulis (fortepijonas), M. Pašauskaitė (fortepijonas), S. Makštutis (klarnetas) ir D. Petkauskaitė (smuikai), R. Brazauskaitė ir I. Okockytė (obojai). Koncertą veda aktoriai A. Pukelytė ir A. Kazanavičius. Programoje M. Preatorius, T.G. Albinoni, J.S. Bacho ir kt. kūriniai

18 d. 16 val. *Vilniuje, Taikomosios dailės muzicijų* – Valstybinis Vilniaus kvartetas, B. Vainiūnaitė (fortepijonas), O. Kolobovaitė (sopranas). Programoje R. Schumanno kūriniai

21 d. 19 val. *Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje* – Armonų trio: I. Armonaitė (smuikas), R. Armonas (violončelė), I. Uss (fortepijonas). Programoje A. Dvoržako, T. Kutavičiaus, Ch. Halkos kūriniai

„Šokoladinis Mocartas Lietuvoje“

16 d. 11 val. *Kačerginės pagrindinėje mokykloje*, 21 d. 14 val. *Jurbarke, Naujamiesčio vidurinėje mokykloje* – S. Trimakaitė (sopranas), R. Simanavičius (sakofonas)

18 d. 14 val. *Vilniaus arkikatedroje bazilikė* – G. Juozapavičiūtė (vargonai), S. Trimakaitė (sopranas), M. Juozapavičius (flieita), M. Juozapavičius (trimitas)

VILNIUS

Kongresų rūmai

16 d. 19 val. – simfoninis koncertas „Vytautas Juozapaitis: po 20 metų“. V. Juozapaitis (baritonas), koncerte dalyvauja M. Malagnini (tenoras), S. Stonytė (sopranas), V. Prudnikovas (bosas). Dir. – G. Rinkevičius

Lietuvos muzikos ir teatro akademija

20 d. 18 val. *Didžiojoje salėje* – U. Jagėlaitės smuiko klasės studentų koncertas. Dalyvauja A. Birvydaitė, I.-M. Eidukonytė, I. Gedgaudaitė, F. Petraitis, D. Simaškaitė, S. Venslovaite, G. Žarėnaitė. Fortepijono

partija: E. Kižytė, G. Rudaitytė, K. Michalkeviči, R. Daugėlaitė. Programoje E. Balsio ir S. Vainiūnaitė

17 d. 17 val. *J. Karoso salėje* – Brüsselio (Belgija) Karališkosios konservatorijos profesorių H. Swimberghė (klarnetas), Baltarusijos muzikos akademijos profesorius J. Gildiukas (fortepijonas), Lietuvos muzikos ir teatro akademijos profesorius A. Budrys (klarnetas), Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro narys A. Statkus (altais)

Lietuvos muzikų rėmimo fondas

21 d. 18 val. *S. Vainiūno namuose* – muzikos festivalio „Sugrižimai“ vakaras, skirtas poetui K. Bradūnui kūrybai. Poeto eiles skaityti aktorė G. Urbonaite, A. Kačanauskas, B. Markaičio, J. Strolios ir V. Kurnicko

vokalinus kūrinius pagal K. Bradūno eiles atliks A. Liutkutė (sopranas) ir B. Asevičiūtė (fortepijonas)

Vilniaus rotušė

18 d. 17 val. – popietė su kompozitoriumi M. Noviku. Dalyvauja R. Juzukonytė, V. Juozapaitis, Eva, V. Rusaitytė, L. Sakanis, Deivis, M. Subelis, G. Leškevičius,

V. ir F. Raudoniai, vokalinis ansamblis „Eglė“,

vokalinis džiazo ansamblis „Jazz Island“, A. Anusausko instrumentinė grupė

20 d. 18 val. – koncertas „Žaislinis pasaulis“, Violetos Palėinskaitės cilérashaici muzikojė. Dalyvauja poetė V. Palčinskaitė, „Liepaicių“ chorai, teatro studija „Elementorius“

Šv. Kotrynos bažnyčia

16 d. 18 val. – Vilniaus Karoliniškių muzikos mokyklos jaunučių chorai, jaunių choras „Canticā“, solistai, instrumentiniai ansambliai. Dirigentai D. Mikienė, G. Gumuliauskienė, L. Zarankienė, Ž. Dervinytė, N. Miknevičienė

19 d. 19 val. – valstybinio dainų ir šokių ansamblis „Lietuva“ kompaktinės plokštės „Vakaruškės“ pristatymo koncertas

23 d. 19 val. – „Fortepijonų dvikovas“. R. Lukošius ir R. Jurkonis, A. Šlaustas ir T. Kutavičius. Koncertą veda A. Navakas

Šv. Kazimiero bažnyčia

18 d. 13 val. – R. Preikšaitė (mecosopranas), D. Jatautaitė (vargonai)

KAUNAS

Kauno menininkų namai

16 d. 19 val. – „Geras džiazas, geriem žmonėms!“ Kauno džiazo kvintetas

20 d. 18 val. – Kauno apskrities J. Naujalo muzikos gimnazijos fortепijono klasės abiturientų koncertas

KLAIPĖDA

Klaipėdos koncertų salė

Festivalis „Klaipėdos muzikos pavasaris“

16 d. 18 val. – L. Mikalausko koncertas

22 d. 19 val. – videoklubas „Giedrė Kaukaitė: apie aną ir šitą laiką“

Vaka rai

VILNIUS

Rašytojų klubas

19 d. 17.30 – dainininkė L. Ablenaitė pristato poezijos ir dailės knygą „Baltoji vilkė“ ir dvi kompaktines plokštėles

20 d. 17.30 – LMTA studentų koncertas „Pavasario aidai“. Dalyvauja Lietuvos muzikos ir teatro akademijos doc. A. Stasiūnaitė-Čepulkauškienės dainavimo klasės studentės

22 d. 17.30 – leidykla „Tyto alba“ pristato I. Randakevičienės knygą „Reanimacijos palata“

Vilniaus mokytojų namai

16 d. 18 val. *Didžiojoje salėje* – A. Smilgevičiutė ir R. Radzevičius, G. Storpiškis, J. Bagdonavicius, grupė „Antivariniai Kašpirovskio dantys“, M. Briedis, poetas R. Stankevičius

18 d. 17 val. *Svetainėje* – vyru ansamblis „Skitos“, merginų ansamblis „Trio“, Šv. Nikolajaus bažnyčios vaikų choras

20 d. 18 val. *Svetainėje* – Vilniaus žemaičių vakaras „iš tėvelio ir motulės skrynos“. „Žemaičių žemės“ žurnalo leidinių, folkloro ansamblis „Virytė“ ir A. Batavičiaus nauju kompaktiniu plokšteliu pristatymas

21 d. 18 val. *Prie židinio* – vakaras „Ispaniškasis SY“, skirtas D. Timuko atminimui

22 d. 18 val. *Svetainėje* – P. Juodelės knygos „Pėdos kelyje“ pristatymas

Bažnytinio paveldo muziejus

21 d. 17 val. – paskaita „Rengiamujų skulptūrų tradicija Lietuvoje XVII–XX a.“

KAUNAS

Maironio lietuvių literatūros muziejus

21 d. 17 val. – J. Plankio-Snaigės knygos „Ramunės ir edelveisai“ pristatymas

Kauno kolegijos Just. Vienožinskio menų fakultetas

23, 24 d. – Lietuvos mokinų dailės olimpiados baigiamasis etapas; 24 d. 14.30 – parodos atidarymas

Bibliografinės žinios

GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪ

„Le Concert“

Savaitės filmai**Alisa Stebuklų šalyje *****

Vienas labiausiai laukiamų šių metų filmų. Neišsenkanti Timo Burtono fantazija šikart atgaivino Oksfordo matematikos mokytojo Lewiso Carrollo fantazijas, kurias jam sužadindavo mažos mergaitės. Istorija apie Alisą, kuri vieną dieną nusprendė pasivysti Baltajį triūšį ir ikruto į duobę, ekraniuota ne kortą, bet šikart ji atgijo 3D ekrane. Duobės dugne guli mažas raktelis, kuris gali atrakinti visas duris... Spalvingus ir keistus filmo personažus suvaidino Mia Wasikowska, Johnny Deppas, Helena Bonham-Carter, Anne Hathaway, Michaelas Sheenas (JAV, D. Britanija, 2010). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Panevėžys)

Coco prieš Chanel ***

Režisierė Anne Fontaine visada domino, kas suformavo mados ikoną, kuri XX a. pradžioje pakeitė moters īvaizdį, sukūrė amžinaičią mažą juodą suknelę, ikvėpė nemirtingą „Chanel Nr. 5“. Tokios legendos gyvenimas – dėkinga medžiaga biografiniams filmui. Kokia buvo Coco – našlaičių prie-glaudos auklėtinė, nevykusi dainininkė, turtingų vyrų išlaikytinė, maiš-tautoja ir vizionierė – prieš tapdama garsiaja valdingaja Coco Chanel. Filmo pagrindas – ilgametė žurnalų „Elle“ redaktoriės, rašytojos Edmonde Charles-Roux knyga. Pagrindinį vaidmenį filme sukūrė Audrey Tautou, matyt, jai atejo laikas keisti saldžiosios Amelijos iš Monmartro īvaizdį. Ar valdinga, šalta, vienės madų diktatorė – jos tikras naujas amplia, įsitikinkite patys. Taip pat vaidina Alessandro Nivola, Marie Gillain, Be-noit Poelvoorde, Emmanuelle Devos (Prancūzija, 2009). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

Kartą Romoje *

Pagrindinė filmo herojė – nekilnojamoji turto agentė, vienės gražuo-lė, kuriai nelieka laiko asmeniniam gyvenimui. Kai jos jaunesnijo sesuo išteka Romoje, agentė taip pat skrenda į amžinajį miestą. Žinoma, ten ji pamato garsujį meilės fontaną. Gržiūs į JAV merginos lūkesciai pradeda pildytis... Jau iš trumpo filmo aprašymo akivaizdu, kad šios romantinės komedijos auditorija nelabai išranki, todėl ji nesipriehindama leis sau kimšti į galvą turinius Romos vaizdelius ir banalias meilės istorijas. Ypač prisimenantiems genialias „Romas atostogas“ patariniai nesivarginti. Marko Steveno Johnsono filme vaidina Kristen Bell, Joshas Duhamelis, Jonas Hederis (JAV, 2008). (Vilnius, Kaunas, Šiauliai)

Pasodinsiu savo eks *

Andy Tennantas – vienas produktyviausių amerikiečių komedijų ga-mintojų. Pavadinti jo kūriniai banaliais reiškia nepasakyti nieko. Šiame filme būtina juoktis iš to, kad nusikaltėlių gaudytojas (labai vyriškas Geraldas Butleris) turi sugauti savo buvusių žmoną (labai moteriška Jennifer Aniston), kuris nesugrįžo kalėjimam po trumpų atostogų. Jis bėga, o jis gaudo... Taip pat vaidina Christine Baranski, Jasonas Sudeikis, Peteris Greene'as (JAV, 2010). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai)

Žalioji zona ***

Prieš kelerius metus Paulas Greengrassas buvo tarp tų daugiausiai žan-dančių jaunu režisierių. Bet jis pasirinko ne ambicingą kiną, o filmus apie superagentą Borną. Naujas filmas – bandymas grižti prie aktualų temų ir nekomercinio kino. Jis nukelia į Iraką, 2003-iuosius, pirmas karo dienas, kai niekuo nebuvu galima pasiūti, o kiekvieno veiksmo pasekmes buvo sunku numatyti. Filmo herojus Rojus (Mattas Damonas) kartu su būriu siunčiamas ieškoti masinio naikinimo ginklo, kuris esą saugomas dyku-moje. Kariai juda nuo vieno pavojaus prie kito, visur jų tyko minos. Po truputį keičiasi ir tikslas. Veikdamas tarp priešingų tikslų vedamų žvalgy-bos agentų, Rojus suranda patį pavojingiausią ginklą – tiesą. Taip pat vaidina Jasonas Isaacsas, Gregas Kinnearas, Amy Ryan, Khalidas Abdalla (D. Britanija, Ispanija, JAV, Prancūzija, 2009). (Vilnius, Kaunas)

***** – ševedras, **** – pasižiūrėti būtina, *** – geras filmas, ** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – nickalas

Redaktorius – Linas Vildžiūnas

Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė

Dailė – Monika Krikštapaitytė | **Muzika** – Kamilė Rupeikaitė

Kinas – Živilė Pipinytė | **Teatras** – Rasa Vasinauskaitė

Stilius – Rita Markulienė | **Dizainas** – Jokūbas Jacobovskis

Maketas – Vanda Čemerkaitė

Kino repertuaras**VILNIUS****Forum Cinemas Vingis**

16–20, 22 d. – Titanų susidūrimas (3D, D. Britanija, JAV) – 11, 13.45, 18.15, 21.40; 21 d. – 11, 13.45, 18.45, 21.40
16–22 d. – Gyvasis vandenynas (dok. f., Ispanija, Monakas, Prancūzija, Šveicarija) – 11.45, 14.15, 16.45, 19.15, 21.45
Brangusis Džonai (JAV) – 12.30, 15.15, 18, 20.30
16–22 d. – Naktinis pasimatymas (JAV) – 12, 14, 16, 18.30, 20.45; 16–20, 22 d. – Kaip prisijaukinti slibiną (3D, JAV) – 12, 15.15, 16.30, 19 val.; 21 d. – 12, 15.15, 16.30
16–22 d. – Kaip prisijaukinti slibiną (JAV) – 11.20, 13.30, 15.45
Prisimink mane (JAV) – 13.30, 16, 18.35, 21 val.

Le Concert (Belgija, Italija, Prancūzija, Rumunija) – 14.30, 17.45, 20.40
Žalioji zona (D. Britanija, Ispanija, JAV, Prancūzija) – 16.20, 18.50, 21.15; Šikūnijimas (3D, JAV) – 21.30; Kuždesių sala (JAV) – 18.15, 21.15
16, 19–21 d. – Alisa Stebuklų šalyje (JAV) – 14 val.; 17, 18, 22 d. – 11.40, 14 val.
17, 18, 22 d. – Alvinas ir burundukai 2 (JAV) – 11.20; 17, 18, 22 d. – Princesė ir Varlius (JAV) – 12.20; 16, 19–21 d. – Pasodinsiu savo eks (JAV) – 15, 17.30, 20 val.; 17, 18, 22 d. – 12.40, 15, 17.30, 20 val.; 16, 19–21 d. – Coco prieš Chanel (Prancūzija) – 18 val.; 17, 18, 22 d. – 13, 18 val.
16–22 d. – Tamsos pakraštys (D. Britanija, JAV) – 15.15, 20.15

Forum Cinemas Akropolis

16–22 d. – Titanų susidūrimas (D. Britanija, JAV) – 10.30, 13, 15.30, 18, 20.30; Brangusis Džonai (JAV) – 11.45, 14, 16.30, 19, 21.20; Gyvasis vandenynas (dok. f., Ispanija, Monakas, Prancūzija, Šveicarija) – 11, 13.30, 16.30, 18.30, 21 val.
16–22 d. – Kaip prisijaukinti slibiną (JAV) – 10.15, 12.30, 15, 17.30, 20 val.; 21 d. – Personas non grata (Rusija, Lenkija) – 18 val.; 22 d. – S. Paradžanovo kūrybos vakaras – 18 val.; 23 d. – Anglių kino meistrai – 18 val.
16–22 d. – Tūkstantis ir vienas įsimylėjusio kulinaro receptas (Belgija, Gruzija, Prancūzija, Ukraina) – 13.30; 20 d. – 10 didžiųjų Europos režisierių. Jean-Luc Godard – 19 val.; 21 d. – Barbara (Danija) – 17.30

Ozo kino salė

16 d. – Išnarstytas Haris (JAV) – 18 val.; 17 d. – G. Bardino animaciniai filmai – 16 val.; 19 d. – Stalkeris (Rusija) – 18 val.; 20 d. – Ispanų kino meistrai – 18 val.; 21 d. – Persona non grata (Rusija, Lenkija) – 18 val.; 22 d. – S. Paradžanovo kūrybos vakaras – 18 val.; 23 d. – Anglių kino meistrai – 18 val.

KAUNAS**Forum Cinemas**

16, 17 d. – Titanų susidūrimas (3D, D. Britanija, JAV) – 15.15, 18.15, 21.15, 23.59; 18–22 d. – 15.15, 18.15, 21.15
16, 17 d. – Brangusis Džonai (JAV) – 11, 13.30, 16, 18.30, 20.45, 23 val.; 18–22 d. – 11, 13.30, 16, 18.30, 20.45
16, 17 d. – Gyvasis vandenynas (dok. f., Ispanija, Monakas, Prancūzija, Šveicarija) – 11.30, 14, 16.15, 18.45, 21, 23.15; 18–22 d. – 11.30, 14, 16.15, 18.45, 21 val.
16, 17 d. – Bepročiai (JAV, JAE) – 23.59
20 d. – Marija Antuanetė (Japonija, Prancūzija, JAV) – 19.30
16 d. – Naktinis pasimatymas (JAV) – 14.30, 17, 19.15, 21.30, 23.30; 17 d. – 12.15, 14.30, 17, 19.15, 21.30, 23.30; 18, 22 d. – 12.15, 14.30, 17, 19.15, 21.30
16–22 d. – Prisimink mane (JAV) – 13.45, 16.30, 18.45, 21.45; 16–20, 22 d. – Kaip prisijaukinti slibiną (JAV) – 13.45, 16.20; 17, 18, 22 d. – 11.15, 13.45, 16.20; 16–22 d. – Kartą Romoje (JAV) – 19.15, 21.15; 16, 19–21 d. – Princesė ir Varlius (JAV) – 13.10; 17, 18, 22 d. – 10.30, 13.10

JAV) – 12.10, 14.30, 17, 19.20, 21.45; Naktinis pasimatymas (JAV, D. Britanija) – 12, 14,

16, 18, 20, 21.55; Kaip prisijaukinti slibiną (JAV) – 11.15, 13.15, 15.15, 17.30, 19.30;

Prisimink mane (JAV) – 13.45, 16.10, 18.30,

20.45; 16–18, 20–22 d. – Fobos. Baimės klubas (Rusija, Estija) – 17.10; 16–22 d. –

Pasodinsiu savo eks (JAV) – 11.30, 19.05,

21.20; Kartą Romoje (JAV) – 12.45; Alisa Stebuklų šalyje (JAV) – 14.55; Kuždesių sala (JAV) – 21.30

KLAIPĖDA**Cinamonas**

16–22 d. – Titanų susidūrimas (JAV) – 12.10,

14.30, 17, 19.20, 21.45; Gyvasis vandenynas (dok. f., Ispanija, Monakas, Prancūzija, Šveicarija) – 10.45, 13, 15.15, 17.30;

Brangusis Džonai (JAV) – 11.30, 13.45, 16,

18.30, 21 val.; 16 d. – Coco prieš Chanel (Prancūzija) – 19.05; 17–22 d. – 16.45, 19.05;

Naktinis pasimatymas (JAV) – 11.15, 13.30,

15.45, 18, 20, 22 val.;

Kaip prisijaukinti slibiną (JAV) – 11.45, 14,

16.15, 18.15, 20.15; Prisimink mane (JAV) –

14.15, 21.20; Tamsos pakraštys (JAV) – 22.15;

Pasodinsiu savo eks (JAV) – 19.45, 21.55;

Alisa Stebuklų šalyje (JAV) – 12 val.; 19–

22 d. – Pasaka apie mirusią caraitę ir

septynis galūnus (Rusija) – 11 val.

Jūratė ir Kastytis

16, 23 d. – Vėl septyniolikos (JAV) – 16 val.

16, 17, 23, 24 d. – Meilė Niujorke 2 (Rusija) –

18 val.; 18, 25 d. – 15 val.; 17, 24 d. – Lilo ir

Stičias (animac. f., JAV) – 16 val.; 18, 25 d. –

leškotin Gedručio (JAV) – 17 val.

ŠIAULIAI**Forum Cinemas**

16–22 d. – Titanų susidūrimas (D. Britanija, JAV) – 15.30, 18.45, 22 val.; Brangusis

Džonai (JAV) – 11, 13.30, 16, 18.30, 21 val.;

Tamsos pakraštys (D. Britanija, JAV) – 19,

21.30; Kaip prisijaukinti slibiną (JAV) –

11.30, 14, 16.40; Kaip prisijaukinti slibiną

(3D, JAV) – 10.10, 12.45; Pasodinsiu savo eks (JAV) – 15.45, 18.15, 20.45; 16, 19–21 d. –

Alisa Stebuklų šalyje (JAV) – 13.45, 16.20;

17, 18, 22 d. – 11.15, 13.45, 16.20; 16–22 d. –

Kartą Romoje (JAV) – 19.15, 21.15; 16,

19–21 d. – Princesė ir Varlius (JAV) – 13.10;

17, 18, 22 d. – 10.30, 13.10

Atlantis Cinemas